„Tēvynē" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pētnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

HISTORICAL SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tēvynē"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Coutries $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 40 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. — New York, N. Y., Spalio (October) 5, 1934. — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. — Vol. XXV

Pertvarkoma Nacionalē Atsigavimo Administracija

Jau ir Lenkai už Rytų Paktą

Dar Apie Lindbergh'o Sunaus Vogējus

PERTVARKOMA NACIONALĒ ATSIGAVIMO ADMINISTRACIJA.

Washington, D. C. — Praeitą savaitę iš NRA administratoriaus pareigų rezignavo gen. Johnson'as. Jo rezignaciją prez. Rooseveltas priēmē ir minimos įstaigos pertvarkymui ir vedimui dviem dekretais paskyrē dvi tarybas, kurių viena atliks eilinius NRA darbus, o kita nustatys visą veikimą ir politiką. Į svarbiausiąją, politinę, tarybą įeina šie asmenys: Donald E. Richberg, buvęs NRA legalis patarējas, pažangus advokatas; Harold L. Ickes, vidaus reikalų sekretorius; Frances Perkins, darbo sekretorē; Chester Davis, AAA administratorius; Harry Hopkins, bedarbių šelpimo federalis administratorius. Administratyvē gi taryba susidēs iš šių: Clay Williams, A. D. Whiteside, Sidney Hillman, Leon C. Marshall ir Walton Hamilton. Pastarasis ir pirmiau dirbo prie NRA. Šiai tarybai legaliu patarēju gi paskirtas Blackwell Smith, o Leon Henderson — ekonominiu patarēju. Toks NRA į tris skyrius padalinimas jau ir pirmiau numatytas. Dabar vietoje rezignavusio administratoriaus, Johnson'o, NRA bus tvarkoma iš penkių žmonių susidedančios tarybos.

Prie pertvarkymo NRA reikalų prisideda ir Amerikos Darbo Federacija, kurios metinē konvencija prasideda šią savaitę San Franciscoje. Federacija pertvarkymui siulo 10 svarbių punktų. Svarbiausi petvarkymai, tai nustatymas didesnių algų ir trumpinimas darbo valandų; bendrai imant, pasiulymai yra tos rūšies, kad darbininkai galētų lengvesniu budu užsidirbti geresnį pragyvenimą ir sudarytų patogesnes gyvenimui aplinkybes.

Prezidentas Rooseveltas rugsējo 30 d. pasakē per radio tuo tikslu pritaikintą prakalbą, kurioje atsišaukē į darbo ir kapitalo vadus tarpe šių dviejų klesų paskelbti kovų paliaubas ir su pagelba NRA reikalą sutvarkyti taip, kad abi pusēs butų patenkintos. Šio reikalo išgvildenimui prez. Rooseveltas pasisakē netrukus sušauks konferenciją. Savo prakalboje p. Rooseveltas nurodē ir NRA jau atliktus darbus ir pareiškē pageidavimą reikalus sutvarkyti taip, kad pastovių bedarbių daugiau nebutų.

JAU IR LENKAI UŽ RYTŲ PAKTĄ.

Geneva, rugs. 28. — Lenkų užsienio reikalų ministeris Beckas įteikē konfidencialę notą Francijos užsienio reikalų ministeriui Barthou. Tai yra rytų valstybių Lokarno pakto reikale.

Ministeris Beckas toje notoje pareiškia, kad Lenkija neatsisako prisidēti prie rytų Lokarno pakto, bet reikalauja, kad ir Vokietija prie jo prisidētų.

Toliau min. Beckas nurodo, kad Lenkija neturi jokio pasirįžimo apsaugoti Lietuvos arba Čekoslovakijos rubežius.

DAR APIE LINDBERGH'O SUNAUS VOGĒJUS.

New York, N. Y. — Suēmus įtariamąjį Lindbergh'o sunaus vogēją, vietinē spauda pilna visokių aprašymų ir net sensacijų. Pats reikalas darosi rimtesniu, nes vis šis-tas daugiau suranda, kad suimtasis Bruno Hautmann'as bus vienas tikrųjų vogējų. Krečiant jo namus, rasta telefono numeris to daktaro, per kurį vesta derybos pinigus sumokēti. Rasta taipgi ant lentos surašyta keleto popierinių pinigų numeriai. Jo darže iškasta dar kiek pažymētų pinigų. Pats Hautmann'as jam primetamo įtarimo ginasi, bet anądien kalējime buvo pasikēsinęs nusižudyti, iš valgomojo šaukšto buvo pasidaręs smailą prietaisą, kuriuo galējo pasipiauti. Įtartojo gynējai jau pradeda skelbti, buk jis serga beprotybēs liga. Policija dirba netik čia Amerikoje, bet ir užsieny, ypatingai Vokietijoje, kad daugiau piktadarystēs dalyvių susekus. Kol kas, dar nē vieno nesurado. Įtartasis laikomas kalējime, nes niekas už jį $100,000 užstato nesudeda.

MARŠKINIŲ FABRIKANTŲ LOKAUTAS.

New York, N. Y. — National Association of Men's Shirt and Boys' Blouse kontraktoriai nusprendē šį pirmadienį, spalio 1 d., uždaryti savo fabrikus, paleidžiant iš darbo 25,000 darbininkų-siuvējų. Tai daroma protestui prieš krašto vyriausybę, kuri yra įsakiusi, kad visuose medvilnēs audinių siuvimo fabrikuose su spalio 1 diena butų įvesta 36 valandų darbo savaitē ir darbininkams pakelta algos 10%. Fabrikantai tokiu įsakymu nepatenkinti ir todel uždaro savo dirbtuves.

APSAUGOS AUSTRIJĄ.

Geneva. — Pastaraisiais laikais buvo plačiai kalbama, kad Austrija galinti netekti nepriklausomybēs, nes Hapsburgh'ų dinastijos likutis sosto įpēdinis princas Otto rengiasi pasiskelbti šalies valdovu ir atsteigti monarchiją. Tačiau prieš uždarysiant 15-tąjį Tautų Sąjungos susirinkimą, didžiosios valstybēs — Francija, Anglija ir Italija — pasirašē sutartį, kuria Austrijai apdraudžiama respublikos nepriklausomybē. Sulig šitos sutarties, į Austrijos vidaus reikalus niekas negali kištis. O jei kas kištųsi, minimos valstybēs tokius atatinkamai suvaldytų. Del šios sutarties daug dirbo Italija ir jai pavyko laimēti.

STREIKAVUSIUS PRIIMS Į DARBĄ.

Washington, D. C. — Atšaukus audējų streiką, darbdaviai buvo nusistatę darban nepriimti tų darbininkų, kurie streikavo. Bet į šį reikalą įsikišo prez. Roosevelto taryba, kuri, po ilgų su darbdavių atstovais pasitarimų, nusprendē, kad visi streikavę darbininkai be jokio pažeminimo butų priimti atgal į darbą. Tačiau darbas, kol kas, bus atsakytas tiems darbininkams-streikieriams, kurie laike streiko pasižymējo pagiežos ir smurto žygiais prieš kompanijas. Bet ir šių darbininkų likimas bus svarstomas.

Audimo fabrikantai paskelbē, kad jie tarybos planą pripažįsta ir pasižada vieningai dirbti su prez. paskirta taryba. Streiko komisijos pirmininkas, p. Gorman'as, atsišaukē į darbininkus, prašydamas, idant darbininkai taryba ir jos darbais pasitikētų.

FRANCIJA IR ITALIJA SUSITAIKĒ.

Roma. — Iki šiol Francija ir Italija nelabai draugingai sugyveno. Šiuo tarpu tačiau šios dvi valstybēs nusprendē artimiausiu laiku padaryti politinę, militarę ir ekonominę sutartį. Spējus pasirašyti sutartį, Francijos bankas paskolins Italijai didēles sumas pinigų. Šiuo įvykiu visa Europa gyvai susidomējusi. Francijos-Italijos susitarimu labai nepatenkinta Jugoslavija, kuri su Italija nedraugingai sugyvena. Tačiau šių valstybių susitarimas galēs subalansuoti visos Europos politinį stovį ir galēs buti kur kas daugiau užtikrinta Europoje taika.

RUSIJA NUMATO PASAULINĘ REVOLIUCIJĄ.

Maskva. — Rugsējo 29 d. Maskvoje minēta 70 metinēs pirmojo internacionalo sukaktuvēs. Be kita ko, laike šių sukaktuvių pasakyta visa eilē prakalbų. Tarpe kalbētojų buvo ir Vengrijos buvęsis diktatorius Bela Kun, kuris daugiausia kalbējo apie suvienytą proletariato frontą. Internaconalis kongresas numatoma 1935 metais. Pasinaudojus šia proga, Rusijos spauda atvirai ir plačiai kalba apie netrukus įvykstančią visapasaulinę proletariato revoliuciją.

TRUMPOS ŽINELĒS.

Bucharestas, Rumunija. — Rugsējo 29 d. areštuota buvęs militarinio kliubo vedējas, kuris kēsinosi nunuodyti 100 karininkų, įmaišęs į valgius nuodų. Šio pasikēsinimo priežastis, kol kas, dar nesusekta.

New York, N. Y. Nesenai čia suareštuota žmogus, kuris ubagavo prie teismabučių. Teisējas įsakē to žmogaus padētį ištirti. Pasirodo, kad jis nēra koks nors biedniokas, nes surasta, jog bankuose turi virš 6,000 dolerių.

Maskva. — Lakunas Michael Gromoff, Rusijoje budavotu eroplanu be sustojo ir be gazolino dasipylimo išskraidē ilgiausią laiką, negu kuris koks lakunas iki šiol yra padaręs. Tuo laikotarpiu jis skrido, bendrai imant, apie 102 myl. greitumu ir padarē 7,707 mylias tolio.

Maskva. — Rugsējo 29 d. Kramatorsk'e atidaryta mašinų išdirbinējimo fabrikas. Ši dirbtuvē pavadinta „Socialistinēs Ekonomijos Fortu". Tikima, kad čia per metus bus galima padaryti apie 60,000 tonų įvairių geležies produktų. Visa Rusija šiuo įvykiu labai didžiuojasi.

New York, N. Y. — Town Hall svetainēje, rugs. 30 d. socialistai buvo surengę mass-mitingą. Tarpe kitų kalbētojų buvo ir socialistų lyderis Norman Thomas, kuris kandidatuoja į New Yorko valstijos senatoriaus urēdą. Prakalbose kalbētojai smarkiai kritikavo naująją dalybą, kaipo pasenusią priemonę ekonominį gyvenimą taisyti.

Geneva, N. Y. Pastaruoju laiku čia eina kemikų konvencija. Be kita ko, viena komisijų raportuoja, jog yra apie 6,000 įvairių vabalų, kurie yra svarbūs ekonominiame gyvenime. Tie vabalai šio krašto agrikulturos dirvoje per metus laiko padaro iki trijų bilionų dol. nuostolių.

San Francisco, Cal. — Kaip žinoma, rugs. 30 d. prez. Rooseveltas savo prakalboje per radio pareiškē pageidavimą, kad tarpe darbo ir kapitalo paskelbti kovų paliaubas. Šis pareiškimas labai patiko Amerikos Darbo Federacijos prez. p. Wm. Green, kuris tiki, kad tai gero įspudžio padarys ir į tuojau įvyksiančios Federacijos konvencijos delegatus.

Iš Lietuvos

SUDEGĒ LUOKĒS MIESTELIS.

Luokēs miestely gaisras kilo rugsējo 11 dieną. Kadangi miestelio trobēsiai mediniai, esant sausam orui viskas išdžiuvę, o pučiant vējui ugnis turējo nepaprastai palankias sąlygas plēstis ir išsiplētē. Visas miestelis skendo liepsnose. Žmonēs šaukē, klykē, ką įmanydami gelbējo nuo ugnies nasrų, bet pagelbos nebuvo. Išsiplētus gaisrui iš apylinkēs miestų suvažiavo daug ugniagesių, kurie butų galēję rimtai su nelaime kovoti, bet pritrukę vandens. Jau gaisro pradžioje žmonēs užpuolę miestelio šulinius ir kibirais vandenį išsēmē, ugniagesiams maža tepalikdami.

Gaisras tęsiąsis per naktį. Ugnis sunaikinus per 100 trobēsių. Nuostolių padaryta virš 1 milē litų.

NETEISINGOS ŽINIOS.

Sąryšyje su Pabaltijo trijų valstybių sutarties pasirašymu, kai kurioje užsienio spaudoje pasirodē žinių, kad joje yra du punktai, vadinamieji specialųs klausimai, liečiantieji Vilniaus ir Klaipēdos kraštus. Tačiau ištiesų tos žinios yra iš grynai vokiškų šaltinių. Mat, vokiečiams butų svarbu, kad Latvija ir Estija Klaipēdos kraštą įrašytų specialiu klausimu, nes tada atrodytų, kad Klaipēdos krašto likimas dar yra ginčytinas. Pasiteiravus Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje, sužinota, kad sutarty specialiu klausimu įrašytas tik Vilniaus ginčas.

PAPUOŠĒ RAŠYTOJOS ŽEMAITĒS KAPĄ.

Rašytojos Žemaitēs kapas Mariampolēs kapinēse, nors ir papuoštas gražiu paminklu (knyga su rašytojos atvaizdu) ir antkapiu, tačiau lig šiol gana skurdžiai atrodē, nes aptvertame daržely buvo daugiau piktžolių, negu gēlių. Dabar, Žolinių šventēs proga, p. Jakubauskienē rašytojos Žemaitēs kapą gražiai aptvarkē ir gēlēmis papuošē.

DZUKAI NORI GELEŽINKELIO.

Dalis Alytaus apskr. gyventojų kreipēsi į susisiekimo ministeriją, prašydami pravesti geležinkelio liniją Alytus—Lazdijai—Leipalingis. Toks geležinkelio ruožas šio krašto gyventojams yra labai reikalingas jų kulturinio ir ekonominio buvio gerinimo atžvilgiu.

IŠ HITLERININKŲ BYLOS IŠSKIRIAMA APIE 20 ŽMONIŲ.

Neumanininkų ir zasininkų byloj teismas išskyrē apie 20 žmonių. Išskirtųjų daugumas yra nepilnamečiai. Kaltinamasis aktas rašomas 129 žmonēms.

Teisiamuosius kaltina kariuomenēs teismo valst. gynējas gener. Vymeris ir apel. rumų prokuroro pad. p. Monstavičius.

Liudininkais šaukiama apie 300 žmonių. Kadangi tokia žmonių masē negali nē jokiuose Kauno teismų rumuose sutilpti, tai byla numatoma nagrinēti teisingumo ministerijos rumuose, seimo salēj. Byla busianti sprendžiama lapkr. mēnesį.

SUSTIPRINTAS HITLERININKŲ BYLOS RENGIMO APARATAS.

Sasininkų ir neumanininkų byla visu spartumu rengiama teismui. Kaltinamasis aktas rengiamas kariuomenēs teisme. Tam darbui vadovauja kariuomenēs teismo valstybēs gynējas gener. Vymeris ir apel. rumų prokuroro pad. p. Monstavičius. Be to, šiomis dienomis tam darbui padēti prikomandiruoti šie Kauno apyg. teismo prokuroro padējējai: pp. Sasnauskas, Kaminskas, Katilius ir Antanēlis.

K. BIZAUSKAS Į WASHINGTONĄ.

Lietuvoje kalbama, kad nauju pasiuntiniu ir įgaliotu ministeriu į Vašingtoną busiąs paskirtas dabartinis Lietuvos užsienių reikalų ministerijos direktorius Kazys Bizauskas. Anksčiau jis buvo Lietuvos ministeriu Rygoje, Londone ir kitur. Diplomatinēje taryboje Bizauskas yra nuo pat Lietuvos įsikurimo. Jis rusų laikais buvo gimnazijos mokytoju ir yra parašęs keletą knygų, vadovēlių.

MANOMA UŽTVENKTI ŠEŠUPĘ.

4 km. už Mariampolēs, ties Puskelniais, ukininko Korolevičiaus lauke, norima pastatyti elektros stotį ir maluną. Tam tikslui norima padaryti per Šešupę medžio ir geležies užtvanką. Reikalingos mašinos ir statybos medžiaga jau užpirkta.

Elektros stotis tikimasi pastatyti ligi sekančių metų vasaros. Sumanymą yra iškēlęs mariampolietis pramonininkas Endziulis. Elektros energijos kilovatą jis žada tiekti miestui ir apylinkēs po 35 centus.

Numirē Liet. Muzikos Tēvas

Rugsējo mēn. 9 dienos vakare valstybēs teatre staiga numirē garsus Lietuvos kompozitorius uolus muzikos meno ugdytojas prof. Juozas Naujalis. Jis numirē eidamas 65 metus amžiaus. Gimęs Kauno apskrity, gražiame Raudondvario miestely, neperdaug pasiturinčioje šeimoje ir jau iš mažens linko prie muzikos. Niekas jo mažo taip nedžiugino, kaip dainos ir vargonų gaudimas bažnyčioje. Turēdamas palinkimą, Naujalis pasirįžo tapti muziku. Pirmąjį supratimą apie muziką jis gavo iš Raudondvario vargonininko, tačiau ne tiek, kiek jo siela troško. Gražiai jau grodamas vargonais, jis svajojo apie muzikos mokyklą, bet svajonių išsipildymo susilaukē tik eidamas 20 metų amžiaus. Tuo laiku jį ir jo gabumus išgirdo grafas Tiškevičius, kuris pasiulē jam važiuoti į Varšavą, prižadēdamas duoti lēšų mokslui. Baigęs konservatoriją, Naujalis nuējo vargonininkauti iš dalies del to, kad reikējo pasiieškoti lēšų pragyvenimui, o iš dalies del to, kad linko prie bažnytynēs muzikos. Del to jis šiek tiek įsigijęs lēšų, baigē Regenzburgo bažnytinēs muzikos institutą. Iš ten sugrįžęs, jis pradējo dēstyti muziką Kauno kunigų seminarijoje.

Šiuo laiku Naujalis pradējo ir muzikos meno ugdymo darbą. Jis pastebējo, kad tikrai išmoks lintų vargonininkų yra tik keletas, o dauguma tik paprasti vargonų čirpintojai. Tuo tikslu jis įsteigē pirmą Lietuvoje muzikos mokyklą. Iš pradžių ši mokykla veikē slaptai, bet vēliau buvo gautas iš Rusų valdžios leidimas. Didysis karas šios mokyklos darbą sutrukdē, bet ji buvo vēl atgaivinta, 1920 metais.

Šitos muzikos mokyklos reikšmē buvo labai didelē. Joje sēmēsi žinių visi tų dienų vargonininkai ir kiti muzikos mylētojai. Bažnytinē muzika Lietuvoje įgavo kitokį pobudį. Ruošdamas vargonininkus, Naujalis neužmiršo ir dainos. Jis gerai žinojo, kad daina tautiniam atsparumui turi labai didelēs reikšmēs. Tuo tikslu jis ragino savo mokinius organizuoti chorus, duodamas nurodymų, kaip juos vesti. Chorus organizavo ir pats velionis. Jo pastangomis slaptai įkurtas „Dainos" draugijos choras suvaidino nemažą vaidmenį tautiniame atgimime ir buvo garsus net užsieniuose.

Naujalis neužmiršo ir muzikos kurybos. Jis pripuldamas komponavo melodijas, rašē kurinius smuikui, fortepijonui, orkestrui. Jis matē, kad yra savos muzikos didelis trukumas ir stengēsi jį kiek įmanydamas papildyti. Bažnytinēje muzikoje jaučiamas gilus religingumas, didelis rimtumas ir nepaprastas didingumas. Didinga jo yra ir kita muzika. Jo „Jau svalai sukilo", arba „Užtrauksime naują giesmę broliai" klausytoją pagauna, hipnotizuoja. Naujalis dirbo visą savo gyvenimą. Ir dirbo ne tai ko norējo, bet tą, ko reikējo. Savo gausiu darbu jis didelę dalį lietuviškos muzikos spragą užkaišiojo, duodamas muzikos menui liniją, padēdamas muzikos kulturai pirmuosius pamatus. Jis sējo sēklą, o ta sēkla davē labai gražių vaisių.

Naujalio laidotuvēse, kurios buvo rugsējo mēn. 12 dieną, dalyvavo didžiausios minios žmonių, įvairių luomų, įvairių profesijų, įvairių pasaulēžiurų. Tsb.

Prusų Lietuva

Lietuvybē Prusuose staiga pasidarē baisi ir todel, kur tik galima, stengiamasi ji nuslēpti. Keliasdešimt kilometrų už Tilžēs, pelkētoje ir nederlingoje vietoje „Baloje", vokiškai: Groszes Moorsbruch, vargsta keli grynai lietuviški kaimai. Jų ukininkai visą vasarą vakarais išvažiuoja ir tik rytais pasiekia Tilžę, ir sustoję rinkoje visą turgaus dieną šaukia: Kartofel, Kartofel. Tikrai jų bulvēs yra pagarsējusios ir jas mielai miestelēnai perka. Pardavējai vadinami roputininkais, o jų prekē litauische Blanke. Jie turi po kelis margus žemēs ir nebijo pakelti didžiausio vargo pinigams pasidaryti. Be to, jie yra tikri lietuvininkai ir visur kalba tik lietuviškai. Jų namų ruošos dalykai irgi lietuviški. Seniau jų gaminiai: drobē, ranksluoščiai, pirštinēs, kilimēliai, audimai, rakandai, kaip spintos, skrynios, kultuvēs buvo plačiai, net ligi Berlyno imtinai žinomi ir perkami, kaip daili ir madinga prekē. Turtingi berlyniečiai su pasididžiavimu tardavo, kad tai esą echt litauisch — tikrai lietuviška. Dabar, Hitlerio laikams užējus, vokiečiai pasidarē nepaprastai bailųs ir jiems kliudo nekalti vargšų ukininkų dirbiniai. Tilžēs folkloristinēje parodoje visi roputininkų gaminiai, braižiniai, audiniai nebevadinami jau tikrais lietuviškais vardais, o tiktai Bauernarbeit—valstiečių darbai. Vokiečiai bijo, kad Lietuva neprisimintų savo užnemuniečių brolių, kol jie dar nēra visiškai prusiško slibino suvirškinti.

Žalingas vaišingumas. Prieš 200 metų Prusų Lietuvon buvo iš pietų Vokietijos atsikraustę katalikų tenai persekiojami apie 20,000 zaloburgiečių. Jie nepanorējo vykdyti popiežiaus Benedikto XIII paliepimą sveikinantis butinai tarti: Tegus bus pagarbintas Jēzus Kristus, ir jiems buvo leista per 8 dienas išsidanginti bent kur. Juos parsikvietē į Rytprusius karalius Fridrichas Vilhelmas ir vietiniai lietuviai, širdingai užjausdami jų nelaimę, padējo jiems įsikurti. Per trumpą laiką jie spējo su vietos liaudimi susigyventi ir 12,000 jų neprastai čionai įsikurdino. Tačiau, 200 metų praslinkus, matome, jog jie vis tiek nepametē nei savo kalbos, nei papročių. 1932 metais jiems pagerbti išleistoje knygoje sakoma, kad tai jų triusu Prusų Lietuva virto žydinčia ir palaiminta Vokiet. dalimi. Tačiau, rodos, be svetimųjų pagelbos lietuviškoji tēviškē butų dar puošniau pražydusi. Tai bent mano prusų lietuvių organas „Naujasis Tilžēs Keleivis".

TĒVYNĒ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tēvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

VILNIAUS GEDULO DIENA

Šio spalių mėnesio 9 d. sukanka keturiolika metų kai Varšavos militaristų pasiųstas lenkų generolas Želigovskis išplėšė Lietuvos širdį — sostinę Vilnių. Išplėšė tuo momentu, kuomet klastinga lenkų ranka Suvalkuose pasirašė paliaubų sutartį su Lietuva, užtikrindama Lietuvos sostinės saugumą. Klastingesnio kaimyniniuose santykiuose žygio jokia pasaulio valstybė nėra suvaidinusi, kaip tatai atliko Lenkija spalių 9 d., 1920 metais, Vilnių pagrobdama. Šituo savo žygiu lenkai toli pralenkė net puslaukines tautas, kurios vis tik savo sutarčių žodį gerbia.

Klastingojo Lietuvos kaimyno pavergtas Vilnius merdi ir laukia Lietuvos sunų keršto jo pavergėjams. Vilnius — lietuvių tautos Šventovė, kulturinis židinis, kiekvieno lietuvio gražiausių svajonių miestas šiandie paverstas paprastu provincijos miestu: apgriuvęs, sunykęs, pikto lenko rankos slopinamas ir verčiamas merdėti ekonominiai ir dvasiniai. Jei Vilnius butų Lietuvos sostine, visas gyvenimas jame virte virtų, ekonominiai ir dvasiniai jis klestėtų — Vilnius butų Rytų Europos pažiba. Dabar amžinoji Lietuvos sostinė kuone viso pasaulio užmiršta, kuomet lenkai ją pavertė trečiaeiliu savo miestu. Šitai žino netik kiekvienas lietuvis — tą žino kiekvienas Vilniaus gyventojas, pagaliau tą žino ir patys Vilniaus pavergėjai — Varšavos militaristai.

Musų Vilnius kantriai laukia tos valandos, kuomet lietuvių tautos pastangos apsivainikuos pergale Vilniaus vadavimo kovoje. Kiekviena Vilniaus Gedulo Dienos proga lietuvių tauta pagilina savo pasirįžimą, padidina pastangas, sustiprina dvasią Vilniaus vadavimui. Ir anksčiau ar vėliau Vilnius bus išvaduotas iš svetimų vergijos jungo ir jam bus sugrąžintas laikinai išplėštas garbingas Lietuvos sostinės vardas. Taigi ir spalių 9 d. nereiškia vien tai, kad lietuvių tauta liudi Varšavos militaristų padarytą Lietuvai kruviną skriaudą prisiminus. Tai yra naujo pasirįžimo, sustiprinto žygio Vilniaus vadavimui Šventė.

Amerikos lietuviai, kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet mini Vilniaus Vadavimo Šventę. Kiekvienas lietuvis puikiai žino, kad neužtenka Vilniaus vadavimo himną sugiedoti ir atatinkamą pareiškimą Vilniaus vadavimo reikalu padarius viso pasaulio žiniai paskelbti. Visi suprantame, kad savo pasirįžimą Lietuvos sostinės vadavimui turime paremti realiu darbu, turime stiprinti pirmiausį Vilniaus atvadavimui pagrindą. O tuo svarbiausiu pagrindu yra musų tautiečiai visoje lenkų užgrobtoje Lietuvos teritorijoje.

Šitai kuopuikiausiai supranta ir lenkai ir todel jie deda visas pastangas, kad kuogreičiausiai pasmaugti visokį lietuvių tautiniai kulturinį veikimą Vilniuje ir visoje pavergtoje Lietuvos teritorijoje. Lenkai netik visokiomis priespaudos priemonėmis trukdo lietuvių visuomeniniai tautinį veikimą, bet smaugia net lietuvių visuomenės švietimą, uždarinėdami mokyklas ir kitas kulturines įstaigas. Štai rugsėjo 11 d. Kaune gauta skaudi žinia, kad lenkai uždarė dešimtį Vilniaus krašto lietuvių mokyklų. Uždaryta paskutinės draujos „Ryto" išlaikomos mokyklos.

Musų pareiga pareikšti griežčiausį protestą prieš šitokį kulturingam pasauliui nežinomą lenkų žygį ir pasiųsti tą protestą Tautų Sąjungai ir Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybei, prašant jų užtarimo kankinamiems musų broliams Vilniaus krašte. Taip pat neatidėliotina musų pareiga sulig išgalių ir medžiaginiai paremti Vilniaus krašto lietuvius, kad jų tautinis auklėjimas ir švietimas nei vienai minutei nebutų nutrauktas. Lenkai neleidžia atvirai ir teisėtai savo prigimtoje kalboje šviestis, tai šis švietimo darbas turi buti varomas slaptomis sodžiaus mokyklomis, kaip rusų biurokratijos laikais buvo daroma. Tai sunkus ir pavojingas švietimo darbas, bet jis turi eiti. Ir eis nepertraukiamai, jei atatinkama medžiagine parama ir mes, Amerikos lietuviai, prie to švento darbo prisidėsime.

Todel ypatingai šiemet Vilniaus Gedulo Dienoje lai nebelieka nei vieno tikro lietuvio, kuris sulig geriausių išgalių neprisidėtų su auka Vilniaus lietuvių švietimo parėmimui. Visais budais remti Vilniaus krašto lietuvius, tai kiekvieno mųs tiesioginės pareigos. Ir mes tų pareigų neatsisakysime iki pasaulio ausyse skambės Vilniaus Vadavimo Himnas: EI, PASAULI, MES BE VILNIAUS NENURIMSIM!

—o—

AUDĖJŲ STREIKĄ ATŠAUKUS

Audimo ir verpimo industrijos darbininkų streikas atšaukta, kuomet streikuojančių audėjų vadai ir darbdaviai priėmė prezidento Roosevelto paskirtų taikytojų pasiulymą šio ginčo išsprendimui. Pačiame pasiulyme nustatoma tik bendrieji susitaikymui principai.

Pirmiausiai, prezidentas Rooseveltas paskirs bešališką trijų narių komisiją, kuri apsvarstys visus ginčijamus klausimus ir visas darbininkų teises, kurias garantuoja nacionalis industrijos gaivinimo aktas (NRA). Pagaliau komisija prižiurės, kad nebutų diskriminavimo priimant darbininkus atgal į darbus, ypatingai kad nebutų persekiojami tie darbininkai, kurie buvo aktyvūs streiko laiku. Darbo valandų ir darbininkų algų nustatymo klausimai bus pavesti ištirti federaliam Darbo Departamentui ir Prekybos Komisijai ir šios įstaigos pagamins bendrą raportą ir rekomendacijas.

Vadinasi, streikas baigtas kompromisiniu pagrindu. Darbdaviai nežino ką numatytos įstaigos pripažins darbininkams, taip ir darbininkai sutiko grįžti į dirbtuves be jokių užtikrintų laimėjimų. Tačiau streiko vadai sako, kad darbininkų pusėje nemažas laimėjimas, nes svarbiausiai priversti darbdaviai pasiduoti tokiai arbitracijai, kuriai jie pirm streiko griežtai priešinosi. Antra, šio streiko proga įstojo į uniją šimtai tukstančių buvusių neorganizuotų darbininkų ir ateityje darbdaviai turės reikalą jau su vieningai organizuotais darbininkais, o ne su atskirais neskaitlingais bureliais, kaip buvo pirm streiko. Pagaliau, negalima nei norėti, kad darbininkai taip lengvai laimėtų visus savo reikalavimus, kuomet ekonominis krizis dar tęsiasi ir milioninės bedarbių armijos laukia progos dirbti. Tokiu atvėju nesunku darbdaviams streiklaužių gauti.

Darbininkų moralį laimėjimą padidina dar ir ta aplinkybė, kad kai kurie darbdaviai atsisakė pildyti savo pasižadėjimą prezidentui, kad nedarys jokios diskriminacijos grįžtantiems į dirbtuves darbininkams. Daugelio audinyčių savininkai atsisakė priimti atgal į darbą tuos darbininkus, kurie buvo veiklūs streiko fronte. Vadinasi, darbdaviai demaskavo save ir dabar juos pamatys pilnoje šviesoje visuomenė ir valdžia, kaipo tikruosius priešus taikos audimo ir verpimo industrijoje. Tokis negirdėtas darbdavių arogantiškumas netik sutrukdys sutaikymą audėjų su darbdaviais, bet net grumoja streiko atnaujinimu. Bet galimas daiktas, kad valdžia įkišus savo pirštus į šio streiko sutaikymą stengsis ir pajėgs tokius akyplėšas darbdavius tinkamai pažaboti.

—o—

DIDŽIAUSIAS ABSURDAS

Vieno laikraščio laikinam redaktoriui pradėjo vaidintis nematomoji ranka ir svetimas kapitalas Amerikos lietuvių gyvenime. Jis visiškai nedvejodamas skelbia, kad netik musų srioviniai idėjinės organizacijos nematomos rankos pastangomis ir svetimu kapitalu sukurtos, bet net katalikų Vyčiai ir jiems panašios organizacijos yra padaru tos nelabosios „nematomos rankos". Ta nematoma ranka jis nurodo Lietuvos priešus.

Didesnio absurdo jokis Amerikos lietuvių laikraštis iki šiol dar neišgalvojo, nors ir pasitaiko musų spaudoje visokių absurdų. Tas laikraštininkas taip pat suranda, kad kritikavimas Lietuvos vyriausybės darbų reiškia nusistatymą prieš Lietuvos valstybę. Lygiai kaip tie senosios mados kunigai: jei kas pakritikuodavo jų darbus, tai jie šaukdavo, kad griaunama tikyba.

Jei jau galima bent kokis Amerikos lietuvių visuomeninis judėjimas pavadinti nematomos rankos darbu, tai tokis sėjimas nepasitikėjimo musų visuomenės vadais ir musų organizacijomis pirmiausiai tokio pavadinimo užsitarnauja. Lietuvos priešams tikrai butų malonus dalykas, jei Amerikos lietuvių visuomenė užsisuktų nuo savo vadų ir nuo organizacijų. Tuomet tikrai įvyktų tokis Amerikos lietuvių išeivijoj suirimas, tokia disorganizacija, kuria galėtų pasidžiaugti tik Lietuvos priešai.

Kad Amerikos lietuvių idėjinės grupės protarpiais perdaug aštriai vienos prieš kitas išstoja ir neretai perdaug žemas priemones tuose vaiduose panaudoja, tai tas dar nereiškia, kad čia veikia „nematomoji ranka". Gyvename didelių neramumų ir audrų laikotarpį, kurį svarbiausiai sudarė ekonominis suirimas visame pasaulyje. Amerikos lietuviai negali buti išimtimi audringame visos žmonijos gyvenime. Ekonominio gyvenimo netikrumas, gerbuvio susmukimas neišvengiamai atsiliepė ir į lietuvių dirksnius. Tas dirksnių suerzinimas įsiskverbia ir į musų tautiniai kulturinius darbus ir todel musų veikėjų atakos prieš idėjinius oponentus kartais išsilieja asmeniškais piktumais.

Nematomos rankos pastangos ir svetimas kapitalas neeikvojama tokiems bereikšmiams menkniekiams, kaip Amerikos lietuvių tarpsriovinės rietenos, dažnai net be jokio rimto pagrindo pasireiškiančios. But buvę daug geriau, jei toji „nematoma ranka" butų taip umai išnykus rašytojo vaidentuvėje, kaip netikėtai ir visai bereikalingai ji susiformavo į paskelbtą absurdą.

—o—

KRIMINALISTAI IR POLITIKA

Įvykusiame Vašingtone Internacionalės Policijos Viršininkų suvažiavime Jungtinių Valstijų generalis valstybės gynėjas (prokuroras) Cummings pareiškė, kad „policijos darbas neprivalo buti politikierių trukdomas, nei supainiojamas tokių advokatų, kurie yra kontakte su kriminalistais". Vadinasi, vyriausias valstybės gynėjas šituo pareiškimu pasako, kad Amerikoje turime tokių politikierių ir advokatų, kurie už pinigus globoja kriminalistus ir sutrukdo policijai ir teismams piktadarius nubausti.

Šitą tiesą senai žino kiekvienas protaujantis Amerikos pilietis. Ta pati Wikersham Komisija savo garsiame raporte nurodo, kad dešimties Amerikos miestų, turinčių virš 500,000 gyventojų, policijos viršininkų tarnybos laikas aplamai siekia tik du ir pusę metų. Tuo tarpu Milwaukee, Wis., miesto policija turėjo tik du viršininku pastarųjų 46 metų laiku ir todel šis miestas žinomas kaipo turintis mažiausiai kriminalių prasižengimų didmiestis. Pagaliau, politikierių kišimasis į policijos darbą turi nemažos neigiamos įtakos ir policijos pastangose kovoje su kriminalistais. Taip pat Wikersham raporte buvo nurodyta, kad virš 75 nuoš. Amerikos miestų policistų „nėra protiniai tinkami atlikti jiems skiriamas pareigas".

Šiandie kriminalistų žygiai Amerikoje yra gerai organizuoti ir taip pat gerai finansuojami. Kriminalistai yra gabūs ir gerai išsilavinę, nes jų žygiai šiandie išsivystę į bilioninį biznį. Todel reikalinga gerai lavinti ir protingi policistai, o ne politiškų bosų valdomi inkompetentai, kad laimėti kovą su kriminalistais.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. J. T. VITKUS,
1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

KUDIKIS.

Mes visi interesuojamės kudikiais, ar mes juos turim ar ne, ar turim viltį turėti ar neturim noro turėti. Kiekvienas turim įtekmę ant keno nors kudikio, užtai turim apie jį šiek tiek suprasti.

Kudikis nėra tai sumažintas žmogus su jo ypatybėmis. Kudikis yra žmogus be ypatybių. Jo asmuo dar neišsivystęs. Mes, tenai ir ne tenai, tą išvystom.

Išauklėjimas suteikia kudikiui pakraipą. Mes padedam pamatą jo gyvenimui, nulemiam jo likimą.

Kiek įtekmės turi paveldėjimas yra sunku tuomsyk atpsėti. Nežiurint į mokslo progresą, tas klausimas dar vis nėra aiškus. Kad prigimtis lošia rolę nėra abejonės. Bet del praktiškumo geriausia sau įsivaizdinti, jog kudikis yra taip, kaip ir rašomoji lenta, neišrašyta. Gali rašyti ir priešti ką nori. Jis turi tam tikrą organizaciją, tam tikras galimybes — mes jas turime išlavinti tinkamu budu, be didelių konfliktų.

Pirmutinis dalykas ko kudikis reikalauja — yra maistas. Apie tai nereikėtų nei kalbėti. Motina turi jo maistą savo kruty ir žino kaip jį naudoti. Jeigu nėra motinos pieno, geriausia gauti kitos motinos pieno. Jeigu tas negalima, tai dar ir nėra ko labai nusiminti. Musų supratimas apie maistą, vitaminus duoda progą išmaityti kudikis ir be motinos pieno.

Svarbu visgi yra maitinti reguliariai, mokinti kudikis gerų papročių nuo pat užgimimo. Reguliariškumas maitinime suteikia kudikiui tą ritmą, kuris reikalingas yra jo gerovei. Niekas nėra taip svarbu gyvenime, kaip geri papročiai ir juos įskiepinti reikia iš pat pradžių. Senovės paprotys buvo duoti kudikiui krutį kada jis tik ima rėkti. Šiandien mes to nedarom. Jeigu kudikiui skauda vidurius — mes neturim skubintis duoti jam daugiaus maisto. Bet vienas dalykas yra daleidžiamas, net ir geistinas — duoti jam karšto vandens. Tas palengvina gazų skaudėjimą ir duoda motinai progą šį tą daryti savo kudikiui, kuomet jis šaukiasi pagelbos.

Dr. F. M. Lait.

KUDIKIO NERVAI.

Kudikis reikalauja daug pasilsio. Pirmutines dienas savo gyvenimo jis turi valgyti ir miegoti. Jam reikalingas ramumas iš vidaus ir iš lauko. Jo viduriai turi buti ramųs, kaipo ir kaimynai. Parėjęs iš ramios vietos, kur pasaulio rupesčiai mažai jį apėjo, kudikis patenka į šią ašarų pakalnę su jo trukšmu, su jo bėdomis ir vargais.

Įvesdinti reikia povaliai, atsargiai. Tegu papranta povaliai prie naujų aplinkybių.

Yra du dalykai, kurie gąsdina kudikį: trenksmas ir praradimas atramos. Paveizdan, jeigu palukę ištrauks išpo kudikio staiga, jis nusigąs. Jeigu puodą sudaužysi šalia jo, jis nusigąs. Jeigu nusigandimas bus didelis — jis gali palikti savo pėdsaką visam gyvenimui.

Seniaus buvo manoma, kad kudikis ateina į šį svietą su tam tikra baime dalykų, kuriuos žmonija pergyveno senovės laikais. Paveizdan, buvo manoma, kad kudikis bijo tamsumos, bijo vilko, šunies, gyvatės ir kitų dalykų, kurie gąsdina ir suaugusį žmogų.

Tas nėra teisybė.

Kudikį negąsdina nei šviesa, nei tamsuma, jis bovysis su gyvate ar su levu, jei jis jam blogo nedarys.

Kudikio išgąstis yra dirbtina. Jis išmoksta nuo tėvų, nuo kaimynų. Visa baimė, kokią žmonija kenčia išsivysto iš tų pamatinių kudikio baimių: trenksmo ir netekimo atramos. Didžiuma nervų ligų yra pasekmė išgąsčio, kudikystės dienose. Didžiausia priežastis nepasisekimo gyvenime yra kudikio išgąstis.

Tad nebloga į tą arčiaus pažiurėti.

Kudikis nebijo šunies. Bet jeigu šuo garsiai sulos, jis nugąsdins kudikį. Tuomet kudikis bijos: šunies, katės, zuikio, kailinių arba žmogaus su barzda.

Kudikis nebijo tėvo usų. Bet jeigu žmogus su usais suriks smarkiai, nugąsdins kudikį, tuo met jis bijos usų, bijos gyvulio, bijos kailinių.

Kudikis nebijo žaibo, bet jį nugąsdina trenksmas. Nusigandęs perkunijos, jis gali bijoti šviesos, gali bijoti bent kokio daikto, kuris tuo syk jam puola į akį.

Kitas budas nugąsdinti kudikį yra ištraukti iš po oj palą arba staiga išmesti į orą. Tas gali taipgi pagimdyti visą eilę baimių, kurių motina jokiu budu negali sau išaiškinti.

Štai delko kudikis reikia užlaikyti ramumoj. Kur kudikis ateina į šį svietą, ten gužynėms nėra vietos.

F. M. L.

Apdrausti Bankų Depozitai

Audrauda visuomenės depozitų bankuose yra labai svarbus dalykas mokantiems taupyti šio krašto gyventojams. Už įvedimą šios apdraudos galima tik pagirti prezidento Roosevelto administraciją.

Šios apdraudos srity pasiektus davinius aiškiai nusako Federalės Depozitų Apdraudos Korporacijos pirmininkas Leo T. Crowley savo raporte prezidentui Rooseveltui iš korporacijos vienų metų darbuotės. Vienų metų laiku virš 14,000 bankų, arba virš 90 nuoš. visų teisėtų finansinių įstaigų Amerikoje, pastojo nariais apdraudos fondo. Nors šios apdraudos tiesioginė nauda eina depozitoriams, tačiau apdraudos išlaidas padengia bankai. Pilnai 50 milionų bankinių sąskaitų yra apsaugota šia apdrauda. Todel niekuomet visoj musų krašto istorijoj nebuvo tokis mažas skaitlius bankrutavusių bankų, kaip pastarųjų metų laikotarpiu. Tik penki apdraustais depozitais bankai užsidarė nuo laiko įvedimo depozitų apdraudos, taigi vienų metų laiku, ir tai buvo maži bankai. Kiekvieno banko užsidarymo atsitikimu depozitoriams išmokėti pinigai pilnoje sumoje į 10 dienų po to, kai „resyveris" užsidariusiam bankui paskirtas.

Korporacija išmoka pinigus uždaryto banko depozitoriams nežiurint del kokios priežasties bankas užsidaro. Procedura banke depozituotų pinigų atsiėmimui yra labai paprasta. Kaip greitai užsidariusiam bankui „resyveris" paskiriamas, sudaroma depozitų išmokėjimui aparatas ir depozitoriams užtenka tik priduoti banko knygelę ar kitus atatinkamus įrodymus, kad depozitoriai turi padėję pinigų uždarytam banke, ir tuojaus pinigai išmokami. Kuomet depozitoriui išmokami pinigai, tai jis savo sąskaitą paveda korporacijai, kuri vėliaus likviduojant banką stengiasi atgauti išmokėtas depozitoriams sumas iš banko likusio turto. Bet išmokėjusios depozitoriams pinigus korporacijos reikalai su banku jau neliečia buvusių banko depozitorių.

Kiekvienam apsidraudusio banko depozitoriui užtikrinama apsauga banke laikomiems pinigams iki $5,000. Bankų depozitus išstudijavus pasirodė, kad tik trys iš kiekvieno 100 depozitų turi daugiau $5,000 bankuose pinigų. Vadinasi, 97 nuoš. visų bankų depozitų yra pilnai apsaugoti bankų depozitų apdrauda, jei pinigai laikomi apsidraudusiuose bankuose.

Kad visuomenei butų aiškiai žinoma kurie bankai turi depozitams apdraudą, po spalių 1 d. visi bankai išstatys savo languose iškabas, kuriose bus pažymėta: „Deposits insured by the Federal Deposit Insurance Corporation. Maximum insurance for each depositor $5,000."

Kurie bankai savo languose šias iškabas turės, visuomenė gali be jokios baimės tokiuose bankuose savo pinigus laikyti iki $5,000 sumos.

Finansistas.

Nacių Bylų Sezonas Lietuvoje

Klaipėdos krašto priešvalstybinėms partijoms priklausiusiems ir tautai ir valstybei saugoti įstatymų nusižengusiems asmenims Lietuvos apeliaciniai rumai jau turi daug bylų. Neseinai tos serijos bylas teismas pradėjo spręsti. Šios bylos visos yra labai įdomios, ir rodo, kaip Neumano ir Zasso nieku nekelti suklaidinti Klaipėdos krašto gyventojai tapo priešvalstybinio veikimo aukomis. Tiesa, nevisi jie yra suklaidinti. Kai kurie sąmoningai ir žinodami gręsiančias pasekmes dirbo priešvalstybinį darbą. Vieni jų buvo atkaklųs niekintojai viso, kas tik lietuviška. Net policijos valdininkai dainuodavo Vokietijos nacių dainas uniformose budami niekino lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę. Tai darydami jie nuplėšdavo per tautines iškilmes lietuviškas vėliavas ir iškeldavo naciškas. Jie sakydavo, kad čia lietuviškų vėliavėlių neturėtų buti, o turėtų rastis tik vokiškos vėliavos. Keikdami visaip niekindami tautines Lietuvos spalvas, jas nudraskę sumindžiojo. Kai kurie net seniausiems Klaipėdos krašto šauliams grąsindavo šaukdami, kad girdi, jųs šauliai esate žemės išdavikai, bet po pusmečio jųs visi stovėsite prie sienos. Suprantama, kad toki Klaipėdos priešvalstybiniai gaivalai taip sakydami manė, ir tikėjosi, kad netrukus Klaipėdon įsibraus Hitlerio gaujos ir šį kraštą atplėš nuo Lietuvos, o tikruosius Klaipėdos krašto lietuvius išžudys taip, kaip birželio 30 dieną per buvusį Vokietijoje terorą.

Lietuvos teismas pirmosiose priešvalstybinio veikimo bylose nei vieno kaltinamųjų neišteisino ir visiems paskyrė atitinkamas bausmes. Dabar Lietuvoje visi susidomėję laukia, kada prasidės Neumano, Zasso ir jų sėbrų didžioji priešvalstybinio veikimo byla. Tikimasi, kad ji galės buti paskirta spręsti apie spalių mėnesį. Tsb.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Nepraleiskit Progos

Šiandien Amerikos lietuvių jaunuolių tarpe dar nemaža dalis moka gražiai lietuviškai kalbėti. Dalis dar šiaip-taip susikalba. Nemažas gi nuošimtis lietuviškai tik supranta, o likusi dalis jau nė nesupranta ir susikalbėti negali. Nemažas skaičius to lietuviškai nekalbančio jaunimo baigia profesijas. Jie, kaipo profesionalai, pradeda žmonėms patarnauti ir, dažniausia, paramos tikisi iš savo viengenčių, lietuvių. Lietuviai savuosius profesionalus, dalinai, yra linkę paremti. Bėda betgi susidaro tame, kad tie rėmėjai, dažniausiai musų seni tėvai ir motinos, su tais profesionalais negali prigimta kalba susikalbėti. Negalint gi su jais lietuviškai susikalbėti, neramda skirtumo, pas ką jie profesionaliu patarnavimu kreipiasi: lietuvį, ar bile kokios tautos žmogų. Todel lietuviui profesionalui, dažnai, prisieina klijentų ar pacientų nustoti vien delto, kad jis nemoka **lietuviškai.**

Kas tame kaltas? Kalti tėvai, o nemažiau ir patys Amerikoje gimę-augę ir mokslus ėję profesionalai, kurie budami jaunais iš savo tėvų prigimtos kalbos neišsimokė. O išsimokyti turėjo geriausią progą, tik ja nepasinaudojo. Juk geriausia lietuvių kalbos mokykla, tai tėvų namai, kur lietuvių kalba turėtų buti **privaloma.** Jei tėvai su savo vaikais visuomet lietuviškai kalbėtų, nebutų Petrų, Jonų ir kitokiais vardais advokatų ir gydytojų, kurie savo patarnavimuose su lietuviais negali lietuviškai susikalbėti. Aišku, jaunose dienose jaunuoliai to nepaisė, nes geriau nežinojo. Tėvai į tai didelės domės irgi nekreipė, nes pasidavė vaikų valiai. Bet kada baigęs mokslą tulas advokatas išėjo į svietą pats sau duonos užsidirbti ir kada pastebėjo, kad jo lietuviai neremia — sužinojo, kad padarė klaidą. Žinoma, tos klaidos prisieina gailėtis, bet, dalinai, buna pervėlu: juk kur gi advokatas ar gydytojas mokysis tokio „menkniekio", kaip lietuvių kalba. Na ir delto prisieina profesiniame patarnavime nukentėti.

Ateity kaip tėvai, taip ir jaunimas neturėtų taip elgtis. Kaip sakiau, lietuviškai susikalbėti išmokti geriausia proga tai namie. Naudokitės ta proga. Nusistatykit butina **pareiga,** pasidarykit tam tikrą **naminį įstatymą,** kad namie kalbėti vien lietuviškai. Mokant gi lietuviškai, nesigailėsit — kalbos už pečių nešioti nereikia, o laikui atėjus ta kalba pasinaudosite ir daug geriau savo viengenčiams patarnauti galėsite.

Naudokitės proga. Jei negalite lankyti lietuvių kalbos mokyklos, geriausia mokykla namie, kalbant su tėvais ir visais namiškiais lietuviškai. **Filosofas.**

Nebijok Gyvenimo Kliučių!

Žmonės, ypač jaunimas, šiandien dažnai nusiskundžia kliutimis. Daug kas sako, jis padarytų tai ir tai, bet jam trukdo tokios tai kliutys. O ištikrųjų kliutys kaip tik padaro didelius žmones.

Vienas rašytojas sako, kad tukstančiai talentų butų niekais nuėję, jeigu jie nebutų sutikę savo gyvenime kliučių. Kliutys pažadino juose energiją ir parodė besnaudžiantį talentą. Garsaus francuzų imperatoriaus Nepoleono nenorėjo priimti karo mokyklon del jo mažo ugio. Vargais negalais mokyklon patekęs, jis čia buvo savo draugų pajuokiamas, kaipo neužauga, o mokytojai jam patarė vistiek iš mokyklos išeiti, nes tokio karininko niekas nenorėsią imti. Napoleonas visiems tvirtino, kad jis busiąs netik karininku, bet ir generolu. Ir jis savo žodį išlaikė. 25 metų amžiaus Napoleonas buvo netik generolu, bet ir didelės armijos vadu. Jis tada jau sumušė austrus ir užkariavo visą Italiją.

Vienas garsus mokslininkas pasakė: „Niekas nėra taip naudinga jaunam studentui, kaip pabadauti".

Iš trijų didžiausių pasaulio poetų— graikų Homero, italų Dantės ir anglų Miltono du, butent, Homeras ir Miltonas, buvo visą savo gyvenimą neregiai. Rodos, neregys žmogus mažiausia turi vilties tapti pasaulio garsenybe, o Homeras ir Miltonas tokiais patapo.

Gabus jaunas tapytojas anglas grįžo iš Italijos, kur ilgą laiką studiavo tapybą. „Iš jo bus garsus tapytojas", — sako vienas pažįstamas savo prieteliui.

— Ne! — atsako šitas. — Jis turi per metus 6,000 svarų pajamų. Kas turi tiek daug pajamų, tam sunku tapti geru tapytoju. Turtų spinduliuose žmogus gyvena perdaug lengvai ir perlaimingai, kad daug dirbti, o be didelio darbo nei dideliu tapytoju, nei šiaip dideliu žmogum tapti negalima.

Garsus amerikietis rašytojas S. Morden sako, jog savo priešus reikia mylėti dar ir del to, kad, darydami mums įvairias kliutis, jie esą daugiau musų prieteliai, negu priešai. Musų priešai — tai musų prieteliai, kurie mus giria ir mums pataikauja. Prieteliai pridengia musų ydas ir leidžia joms augti. Priešai kelia jas aikštėn, visada mums jas primena ir verčia mus rimtai užsiimti tų ydų gydymu. Mes bijom priešų kritikos, kaip ligonis bijo gydytojo peilio. Bet kaip gydytojo peilis yra reikalingas musų piktoms votims išpiauti, taip priešų kritika naikina musų ydas.

Nemaža žmonių atidengė savy talentą ir pasidarė garsus dėka tam, kad staiga nustojo savo turtų. Garsus anglų rašytojas Walter Scott, budamas jaunas, gyveno sau linksmai ir nė manyti nemanė apie rašytojo karjerą. Bet del savo tėvo kaltės jis staiga nustojo viso savo turto ir pateko į dideles skolas. Jis ėmė bandyti įvairių amatų ir apsistojo ties rašytojo amatu. Jis dirbo be poilsio, rašė labai daug ir turėjo pasisekimą. Iki mirties jis išmokėjo savo skolas ir pasidarė vienas didžiausių anglų rašytojų.

Turtuolių vaikai, kuriems visas pasaulis atdaras, labai retai nuveikia ką nors žymaus.

Talentai ir genijai daugiausia kįla iš bakužių. **M. R.**

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

YOUNGSTOWN, OHIO.

P-lės Lukoševičiutės Koncertas.

Šiame skyriuje jau buvo rašyta, kad Youngstown'e gyvena jauna, talentinga lietuvaitė, SLA. 157 kp. narė, p-lė Rožė Lukoševičiutė, kuri savo gražiu dainavimu pasižymėjo netik čia, bet ir kitose lietuvių kolonijose. Ji taipgi smagiai palinksmino SLA. 38-to Seimo delegatus surengtose pramogose. Nors p-lė Lukoševičiutė ir dabar jau gerai dainuoja, bet ji rengiasi ir toliau dainavimo lavintis. Bet tokiam lavinimuisi reikia kapitalo, ko, paprastai, pas talentingus žmones truksta. Matydama jaunos SLA. narės didelį pasirįžimą, jai į pagelbą ateina SLA. 157 kuopa, kuri rengia p-lės Lukoševičiutės tikslo siekimui paremti koncertą. Minimas koncertas įvyks **lapkričio 11 d., Lietuvių Progresyvių Kliube, prie Franklin Ave.**

Pageidautina, kad tą dieną jokia draugija nieko nerengtų ir kad vietiniai ir apylinkės lietuviai į koncertą skaitlingai atsilankytų, nes tuo atsilankymu paremsime musų jauną žvaigždutę, kuri jau dabar mus taip smagiai palinksmina ir kuri, ateity, gal galės pasauline žymesnybe tapti. **Korespondentas.**

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams.

RUDENS LAPAI.

Vasarą visi medžiai ir žolynai gražiai žaliavo ir žydėjo. Žmonės, žiurėdami į gražius vasaros rubus, gėrėjosi ir džiaugėsi. Džiaugės, matyt, ir tie medžiai ir žolynai.

Bet... atėjo šaltas ruduo. Pakando lapus šalna. Pagelto lapai. Jie vienas paskui kitą pradėjo mirti ir nuo medžių žemyn pulti. Pilna jų gatvėse ir purve. Numirė ir visos gėlės. Liudna pasidarė žmonėms. Nuliudo, gali but, ir medžiai.

Bet vėl ateis pavasaris. Vėl užkaitins karšta saulutė. Ir vėl medžių lapai ir žolynai sužaliuos, pražydės ir linksmins visus žmones.

PRIEŽODŽIAI

Trečiąją dieną žuvis ir svečias dvokia.
Ne darbą taupyk rytojui, bet duoną.
Kas galingesnis, tas teisingesnis.
Be karvės pasninkas, be arklio šventė.

—o—

MĮSLĖ

Kuris medis be lapų žaliuoja?

Motinos Ieškant

Edmondo de Amičio Apysaka.

(Tąsa)

Šiame neramume ir ruščioje gamtos tyloje, jo susijaudinusi vaizduotė krypo juodojon pusėn. Ar galima, pagaliau, buti tikram, kad jis Karduvoj ras savo motiną? O jei jos ten nebėra? O jei žmogus iš gatvės Los Artes bus apsirikęs? O jeigu ji bus numirus? Šiaip begalvodamas, jis vėl užmigo. Sapnavo, kad jis Karduvoj nakties laiku ir kad iš visų durų ir langų jam rėkia: „Čia nėr! Čia nėr! Čia nėr!..."

Pašoko Markas iš miego išsigandęs ir pamatė vagone tris barzduotus žmones, kurie ant kaklų buvo užsirišę įvairių spalvų šalikais. Tie barzduočiai žiurėjo į jį ir tyliai tarpe save šnekėjosi. Markui dingtelėjo galvon, kad tai žmogžudžiai, kurie nori jį užmušti, kad jo ryšelį pasiėmus. Prie šalčio, nesveikumo prisidėjo dar ir baimė. Jo nerami vaizduotė visai pakriko. Tie trys žmonės vis į jį žiuri. Vienas pradėjo į jį eiti... Tada Markui galvoje susimaišė. Jis pradėjo bėgti ištiestomis rankomis priekyn ir verkė:

„Aš nieko neturiu. Aš esu vargingas vaikinas. Aš atvykau iš Italijos savo motinos ieškoti. Nedarykit man nieko, nedarykit!"

Žmonės tuoj suprato, kame reikalas. Jie pasigailėjo vaiko. Glostė jį ir raminо, kalbėdami daug žodžių, kurių Markas nesuprato. Matydami, kad jam dantys nuo šalčio barška, pridengė jį savo drapanomis ir paguldė miegoti. Vakarop jis užmigo. Kai pažadino jį, jau buvo Karduvoj.

❖ ❖ ❖

Markas giliai atsiduso ir išbėgo iš vagono. Jis paklausė stoties tarnautojo, kur gyvena inžinierius Mekinezas. Tarnautojas jam pasakė bažnyčios vardą. Namai, kuriuose gyveno minimas inžinierius buvo greta bažnyčios.

Berniukas skubiai išėjo. Buvo naktis. Įėjo į miestą. Matydamas tiesias gatves su nedideliais, baltais nameliais šonuose ir tos gatvės perkirstos skersai kitų gatvių, jis manė, kad antru kartu įeina į Rosarijų. Tik čia žmonių buvo maža, o prie lempų šviesos išvysdavo keistus veidus, nežinomos juosvai žalsvos spalvos. Pakeldamas galvą, matė nematytos arkitekturos bažnyčias, kurios tamsoje atrodė didelės ir juodos. Nors miestas buvo tamsokas ir tylus, bet pravažiavus didžiulį tyrlaukį, jam išrodė linksmas.

Paklausęs kunigo, berniukas veikiai surado bažnyčią ir namus. Drebančia ranka Markas truktelėjo durų varpelį, o kitą ranką pridėjo prie krutinės, norėdamas suturėti širdies plakimą.

Durų atidaryti atėjo senė, nešina rankoje žvakę.

Berniukas negalėjo tuoj žodžio ištarti.

„Ko ieškai?" paklausė jį moteris ispaniškai.

„Inžinieriaus Mekinezo", — pasakė Markas.

Moteris susidėjo rankas ant krutinės ir linguodama galvą atsakė:

„Vadinas ir tau reikia inžinieriaus Mekinezo! Man išrodo, kad jau butų laikas liautis. Laikraščiuose paskelbimo neužtenka. Reiks pranešimai išlipinti ant visų kampų, kad inžinierius Mekinezas apsigyveno Tukumane!"

Vaikas iš syk buvo lyg ir nusiminęs. Vėliau jį apėmė piktumas.

„Tai nesulaukimas! Man reikės numirti gatvėje ir nesurasiu motinos! Aš iš proto išeisiu, nusižudysiu! Dieve mano!... Kaip vadinasi tas kraštas? Kur jis yra? Kaip toli?"

„O, vaikeli!" — pasigailėjusi tarė moteris. — „Menkniekis! Bus gal keturi ar penki šimtai mylių, o gal ir daugiau".

Markas rankomis užsidengė veidą. Po to verkdamas tarė:

„O dabar... kas man daryti?..."

„Ką gi aš galiu tau pasakyti, vargšeli"? — atsakė moteris. — Aš irgi nežinau".

Bet staiga jai galvoje dilgterėjo mintis ir ji skubiai pridurė:

„Žinai, ką aš manau? Padaryk štai ką. Išėjęs pasuk dešinėn. Prie trečiųjų vartų išvysi kiemą. Tame kieme gyvena pirklys, kuris rytoj važiuoja Tukumanan su vežimais bei jaučiais. Eik ir pasiteirauk, gal jis pasiims tave. Žinoma, reiks apsiimti jam kely patarnauti. Eik, vaikeli, skubėk!"

(Daugiau bus)

:: Didžiojo Karo Rykštė ::

Mes perdaug greitai užmirštame praeities pamokas. Kai baigėsi 1914—18 m. karas atrodė kad tos pamokos jau užteks amžių amžiams. Rodos, tai suprato ir diplomatai, kibę kurti Tautų Sąjungą ir kalbėti apie nusiginklavimus. Dėja, dabar, po 20 metų nuo karo pradžios, aiškiai matom, kad ši baisioji pamoka užmiršta ir ją reikia kuodažniausiai priminti. Ką gi davė pasaulinis karas?

Bendromis skaitlinėmis kalbant, pasauliniame kare žuvo apie 11 milionų karių: 8 milionai žuvo kautynėse įvairiuose frontuose, o 3 milionai mirė nuo ligų. O juk žuvo geriausias jaunimas, stipriausi vyrai daugiausia 20—30 metų amžiaus, pačiame fiziniame ir dvasiniame tvirtume. Tuo kariavusių tautų kokybė žymiai nusmuko, susilpnėjo. Be to, pasaulinis karas milionus žmonių padarė invalidais, atėmė jų darbo galę. — Kiek karas kainavo ukiškai visai ir negalima apskaičiuoti. Kaip apskaičiuoti žuvusių žmonių gyvybių vertę, darbo galės sumažėjimą ir nustojimą, išnaikintų trobėsių, geležinkelių, laivų vertę, nuostolius už sunaikintas prekes, karo medžiagą, darbo rezultatų žlugimą pramonėj ir tt.? Pasaulinis karas pareikalavo iš kariaujančių valstybių tiesioginių išlaidų (neskaičiuojant karo sunaikinto turto, žmonių gyvybių vertės ir kt.) — apie 80 miliardų aukso dolerių.

Kad suprasti tos sumos didumą, reikia pažymėti, kad visos Anglijos tautos turtas buvo vertinamas prieš karą 70 miliardų dolerių. Sudėjus į vieną Francijos ir Italijos tautų turtus prieš karą išeitų 80 miliardų dolerių. Taigi per 4 karo metus sunaikinta tiek pinigų, kiek per ištisus šimtmečius įgijusios šios dvi tautos su 80 milionų gyventojų! Iš tų 80 miliardų dolerių santarvininkai (Francija, Anglija ir kt.) išleido 56 miliardus (70 proc.), o Vokietija su savo sąjungininkais — 24 miliardus (30 proc.).

Sunki karo skolų našta slėgė visą eilę Europos valstybių iki pat 1931 m. apsunkindamos valstybių biudžetus ir mokesčių naštą, keldamos pasaulinę ekonominę krizę. Tas skolų klausimas dar ir dabar juridiniai nebaigtas ir tarptautinių skolų dydis dar siekia 12—14 miliardų dol. Bet dauguma karo išlaidų valstybės dengė savo vidaus paskolomis. Užtat, pav., Anglijos vidaus skolos iki svaro kurso kritimo siekė 32 miliardų dol. Vien tik procentai už Anglijos valstybės skolą sudaro apie 6 miliardų dol.

Bet karas turėjo ne vien medžiaginių pasekmių. Labai svarbios permainos įvyko ir tautų dvasiniame gyvenime. Karas sunaikino pagarbą prie žmogaus gyvybės. Gyvenimas karo laukuose ir bendras gyvenimo nesaugumas karo metais sukėlė išlaidumo padidėjimą, prabangos troškulį, nepaprastai išaugo produktų suvartojimas, sumažėjo pagarba prie daiktų vertės, prie turto. Sumažėjo užtat ir tautų santaupos.

Štai pasaulinio karo pasekmės kai kuriose atskirose valstybėse. Didžiausios ir atkakliausos kovos ėjo Francijos karo laukuose. Francuzai turėjo nuostolių žuvusiais apie pusantro miliono karių, bet invalidų, netekusių virš 10% darbo galios — apie 700,000.

Del gimimų sumažėjimo karo metais naujokų skaičius 1935—1940 m. Francijoj busiąs beveik dvigubai mažesnis už normalų, kas iš kariško atžvilgio labai pavojinga. Francijos valstybės skola 1914 m. siekė 34 miliardų aukso frankų, bet paskutiniais metais — apie 60 miliardų. Tai be milžiniškų užsienio skolų. Valstybės skolų nuošimčiai prieš karą sudarė į miliardą frankų, o dabar 3 miliardus. Pensijos 1914 m. sudarė apie 320 milionų aukso frankų, dabar 2,000 milionų aukso frankų. Visa tai reikalauja atatinkamai augštų mokesnių. Valstybės biudžetas iš 5 miliardų 1914 metais pakilo iki 12 miliardų aukso frankų prieš keletą metų. Karo ir pokariniais metais frankas neteko keturių penktadalių savo vertės, užtat smarkiai nukentėjo ypač mažieji indėlininkai. (Del infliacijos šie žmonės, sudarą vidutinį luomą beveik visiškai suneturtėjo taip pat Vokietijoj, Rusijoj, taipgi Lietuvoj). Sustojo Francijoj visuotinasis ekonominio gyvenimo progresas, kurs prieš karą pasireiškė 4—5 miliardų frankų indėlių priaugimu ir tautos turto didėjimu. Bendrai įvertinama, kad jei nebutų įvykęs karas, dabar Francija butų dvigubai turtingesnė, negu ji yra. O juk Francija yra valstybė, kuri laikoma nugalėtoja, didžiausia karo laimėtoja! — Koks gi **karo aktyvas** Francijai? Čia žymiausiu laikomas Elzaso-Lotaringijos atgavimas su turtingomis geležies, aliejaus ir anglies kasyklomis. Tas atgautasis kraštas sudaro tiktai 14,500 ktv. kilometrus su 1,700,000 gyventojų. Ar ne tragiškas supuolimas, kad Elzaso-Lotaringijos gyventojų beveik tiek pat, kiek kare žuvusių francuzų. Išeina, kad **už kiekvieną atgautąjį šio krašto gyventoją sumokėta vieno francuzo kario gyvybe.**

Vokietijoj karo metu blokados delei buvo didelis maisto trukumas, o tai žymiai pakenkė tautos sveikatai. Karą pralaimėjusi Vokietija neteko daugelio savo kraštų, visų kolonijų ir teisės laikyti kariuomenę. Dar apie 50 metų ji turėjo mokėti užkrautąją desėtkų miliardų didžio reparaciją, bet del krizio ir politinių apystovų, ji šių mokėjimų išvengė 1932 m. Daugiau kaip 2 milionai vokiečių žuvo karo laukuose.

Dar didesnių ir neapskaičiuojamų nuostolių turėjo pasauliniame kare **Rusija ir rusų tauta.**

Per 40 mėnesių karo Rusija davė frontui 15,798,000 žmonių, t. y. — kiekvienas 1,000 — 474 vyrus. Užmušta, sužeista, mirė nuo žaizdų ir nelaisvėj 4,467,000 Rusijos piliečių. Užregistruota sužeistų 2,844,500 vyrų, t. y. — penktoji visų mobilizuotųjų dalis.

Kasmet Rusija kariuomenei išleisdavo 27% biudžeto — 974 mil. rublių, o 1917 metais kiekviena karo diena kainavo 65,7 mil. rublių: per 40 mėn. karo Rusija išleido 50,5 miliardus rublių. Kokia tai yra suma, galima matyti iš šio palyginimo: 1918 m. visame žemės paviršiuje iškasta 25 miliardų rublių vertės aukso. Iš kur Rusija galėjo paimti dvigubai daugiau aukso, negu jo gauna visas pasaulis? Aišku — iščiulpė iš savo piliečių, iš savo krašto.

Nuo Vokietijos puolimo ir 4 metų okupacijos labai nukentėjo **Belgija,** kuri 84 metus nebuvo mačiusi karo savo teritorijoj.

Belgijoj vertybių sunaikinta už 20 miliardų frankų. Sunki krizė ir nedarbas slėgė Belgiją karo metu, nes tai pramonės ir eksporto valstybė. Okupacijos metu daugelis fabrikų buvo uždaryta. Didelė buvo maisto stoka. Daug teko nukentėti belgams nuo okupacijos teroro. Vien tik 1914 m. rudenį vokiečiai nužudė apie 5,000 civilių gyventojų. Apie 20 nuoš. visos tautos — pusantro miliono žmonių — buvo pabėgę į kaimynes valstybes: Olandiją, Švediją, Angliją.

Dar sunkesnis likimas teko **Serbijai,** kurios visa teritorija 1915 m. buvo priešų užimta.

Apie 1 milionas serbų žmonių skubiai išbėgo į užsienį. Ir čia daug turto sunaikinta, išplėšta ir išvežta į užsienį. Materialių nuostolių didis siekia apie 5 miliardus aukso frankų. Karo metais Serbijoj žuvo apie 1 milionas gyventojų, taigi apie 30% tuolaikinės Serbijos žmonių. Vien tik per 3 mėnesius 1915 m. kai siautė tifo apidemija, Serbijoj mirė apie 300,000 civilių gyventojų.

Nėra abejonės, kad vienas labiausiai kare nukentėjusių kraštų pasaulinio karo metu buvo musų **Lietuva,** per kurią žiauriai kesilyk perėjo karo bangos. Dar gyvoj atminty tebėra sugriauti miestai, sudeginti kaimai, išsprogdinti tiltai, užmušti žmonės, išniekintos moterys. O kas apskaičiuos tuos miliardus nuostolių, kuriuos padarė vokiečių okupacijos valdžia savo rekvizicijomis, ukio, miškų nualinimu? Kiek nukentėjo žmonės nuo okupantų žiaurumo ir nuo įtarinėjimų? Kiek lietuvių žuvo įvairiuose karo laukuose, kiek jų mirė nuo ligų, nelaisvėj ir darbo batalionuose? — Tai liks neapskaičiuota ir nežinoma. Jokių reparacijų, jokių atlyginimų Lietuva nėra gavusi už savo nuostolius. Jei kalbėti apie karo aktyvus Lietuvai, tai jų vienas — Lietuvos nepriklausomybė ir plačioji žemės reforma, kurią suspėta dar įvykdyti daugumoj demokratiškais principais. **L. U.**

Išeisiu

Vienumos išsiilgęs aš nueisiu į tyrus.
Nueisiu, nueisiu Sacharon.
Čia tie vėjai įgriso įskyrųs —
pagyventi ve vėjų but' gera.

Ir putė čia vėjai vasara,
ir putė gyvenimą gražų.
Ir juokas čia liejos per ašaras,
juk juoktis išmokau nuo mažo.

Išmokau mylėti nuo mažo,
kur darželiuos narcizai sužydę
ir kur tviska žvaigždynuos miražai,
tenai akys klajoja paklydę...

Pamylėt, pamylėt, pamylėti,
pamylėti čia viską o viską
ir tuos vėjus, kur saulę nuplėšė,
kur miražai žvaigždynuos tviska.

Antanas Virbickas.

Pilgrimas, kuris vibruoja meilės tikru supratimu, nieko nebijo. Jis žengia tyliai savo taku.

S. L. A. REIKALAI

"Tėvynės" Jubilėjus

SLA. veikėjai pastebėję „Tėvynės" redaktoriaus raporte pereitam Seimui priminimą, kad šiemet sukako 25 metai nuo įsteigimo dabartinio SLA. organo „Tėvynės", rašo Redakcijai paklausimus ar bus išleistas specialis „Tėvynės" numeris šio jubilėjaus atžymėjimui. Vienas SLA. veikėjas net pasveikinimą „Tėvynei" prisiuntė, kurį žemiau spausdiname.

Taip, SLA. organas susilaukė reikšmingų sukaktuvių, nes 25 metų laikotarpis musų gyvenime yra ne menkas dalykas. Atskiro žmogaus gyvenime reiškia arti pusę jo amžiaus. Kurie dirbome SLA. auklėjimui ir kartu musų organizacijos organo palaikymui, tie pusę savo amžiaus atidavėme musų organizacijos ir aplamai Amerikos lietuvių tautiniai kulturiniams reikalams.

Tačiau pereitas SLA. Seimas nematė reikalo šito „Tėvynės" jubilėjaus klausimu tarti savo žodį. Kuomet Seime buvo iškeltas net paties Susivienijimo 50 metų sukakties paminėjimo klausimas, tai irgi nesvarstytas ir jokio tarimo Seimas tuo reikalu nepadarė. Buvo tik pastebėta, kad tokiu reikalu gali pasirupinti SLA. Pildomoji Taryba. Todel savaimi suprantama, kad ir „Tėvynės" 25 metų jubilėjaus atžymėjimu gali pasirupinti Pildomoji Taryba.

Bet kaip išrodo, tai vargiai galėsime šį „Tėvynės" jubilėjų atžymėti bent specialio „Tėvynės" numerio išleidimu. Mat sunklaikis sudarė kliutis ir kulturiniams Susivienijimo darbams, kuriems reikalinga kiek didesnės finansinės išlaidos. Sumažėjus pajamoms į SLA. Lėšų Fondą, priseina ieškoti visokių priemonių mažinimui išlaidų iš šio fondo. Todel kiek mums žinoma, Pildomoji Taryba yra nusistačiusi laikytis galimai didžiausios ekonomijos išlaidose iš Lėšų Fondo. Todel vargiai galima tikėtis, kad Pildomoji Taryba sutiktų daryti kelis šimtus dolerių siekiančias išlaidas specialio „Tėvynės" numerio išleidimui.

Akyvaizdoje tokios padėties, SLA. veikėjams priseis pasitenkinti vien protarpiais telpančiais „Tėvynėje" rašiniais, kuriais bus nušviečiama SLA. organo dvidešimties penkių metų tarnavimas Susivienijimui ir jo reikšmė tautiniai kulturiniuose Amerikos lietuvių išeivijos darbuose. Netenka abejoti, kad Pildomoji Taryba nutars reikšmingai atžymėti Susivienijimo 50 metų sukaktuves 1936 metais. Tuomet galėsime sujungti su Susivienijimo didžiuoju jubilėjum ir „Tėvynės" 25 metų jubilėjų. Iki to laiko neabejotinai žymiai pagerės ir Amerikos ekonominė padėtis ir kartu padidės Susivienijimo medžiaginės išgalės kulturiniams darbams.

Šiais metais pasitenkinkime vien tokiomis priemonėmis „Tėvynės" jubilėjaus atžymėjimui, kokios mums prieinamos ir galimos. Todel šiuomi kviečiami S. L. A. veikėjai ir „Tėvynės" bendradarbiai su rašiniais nušvietimui „Tėvynės" 25 metų sukaktuvių reikšmės ir jos kulturinių nuopelnų Amerikos lietuvių išeivijos gyvenime ir musų senosios tėvynės Lietuvos reikalais. Tikslas bus pasiektas, kad ir atskiruose „Tėvynės" numeriuose tokie rašiniai tilps. Jei susidarys užtenkamai tokių rašinių, tai galėsime įvesti specialį „Tėvynės" jubilėjaus skyrių.

Kaipo pradžią tokių rašinių talpinimui „Tėvynėje", šia proga išspausdiname nuoširdaus „Tėvynės" bendradarbio p. Birietos rašinį.

JUBILĖJINIS PASVEIKINIMAS.

„Tėvyne" tu musų mylimoji!
Skleisk idealus šviesos tarpe
minios žmonių,
Auklėk lietuvybės dvasią,
tu gerbiamoji,
Visur, kur tik yra tautiečių
lietuvių.
Įžiebk lietuvybės meilę
čiagimiam jaunimui,
Tegul jie buna prakilniais
lietuviais.

—o—

Sveikinu SLA. organą „Tėvynę" sulaukusią sidabrinio jubilėjaus ir iš širdies linkiu, kad „Tėvynė" butų žibintuvas kulturinio idealizmo lietuvybei. Iki šiol „Tėvynė" garbingai tarnavo ir tarnauja musų organizacijai ir visuomenei, nesuteršdama savo vardo visų SLA. narių ir visuomenės akyse. Tegul bus ir ant toliaus lemta „Tėvynei" kiekvieno lietuvio bei lietuvės širdy sužadinti skaisčią lietuvybės ir žmoniškumo meilę. SLA. organas buvo, yra ir bus prakilnus ir garbės vertas laikraštis.

Šia proga noriu keletą žodžių išreikšti kokią naudą turime iš SLA. organo „Tėvynės". Juo daugiau „Tėvynėje" sveikų pamokinančių raštų telpa, juo labiau nariai ir visuomenė prijaučia Susivienijimui. Šiandie gyvename gadynėje, kuomet viskas paremta ant reklamos ir išsigarsinimo, ypatingai biznio reikaluose. SLA. organizacija nėra tiesioginio biznio pamatais paremta, bet negalima sakyti, kad vien yra labdarybės organizacija. Kur pinigai skolinami ant nuošimčių, tai jau liečia šiokį tokį biznį. Taigi SLA. per savo organą privalo skleisti kuoplačiausią agitaciją padidinimui savo narių, o kartu ir turto. Taipgi galima sakyti, kad „Tėvynė" nei dvidešimtos dalies neišleidžia pinigų bendradarbiams ir rėmėjams, kiek anglų spauda apmoka savo bendradarbiams. Šiandie daug privačių išdirbiščių leidžia mėnesinius raštus pavidale žurnalų ir dalina savo darbininkams dovanai.

Tarpe SLA. narių buna išsireiškimų, kad delei lėšų reikia sumažinti organą „Tėvynę". Aš kaip tik priešingai manau: vietoj sumažinti, reikia padidinti, bent vienu lapu. Dabartinis organo didumas negali sutalpinti visų raštų, kiek yra prisiunčiama „Tėvynėn". Nesa karts nuo karto patėmijau redaktoriaus pareiškimus, kad buvo reikalas sutrumpinti raštus delei stokos vietos.

Mes turime rimtai pasvarstyti kaip galima padidinti organą. Štai delko: musų organizacijoj yra tukstančiai narių, kurie vien tik organe rėša ir diskusuoja organizacijos klausimus. Jie visai nenori į pašalinę spaudą rašyti apie organizacijos reikalus. Ir kada SLA. veikėjams bei korespondentams bus skupiai teikiama vieta organe, jie kad ir nenoroms priversti bus į pašalinę spaudą rašyti. SLA. nariai bei veikėjai, kurie brangina organizaciją, jie niekuomet neiškęs nerašę ką nors į organą, kad pasidalinti savo mintimis su kitais. Musų organas yra įrankis kovoje su priešais ir didžiausias vadas organizacijos.

Veliju „Tėvynei" ilgo, ilgo gyvavimo.

A. Birieta.

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. 9-TO APSKRIČIO REIKALAIS.

Laikas bėga skubiai. Štai jau kaip bematant ir kiti metai prisiartina. Paklaus mųs, ką nuveikėm šiais besibaigiančiais metais? Mažai kuo galėsime pasirodyti, nes SLA. 9-to apskričio visi reikalai ir darbai tyloj pasiliko. Nieko nesigirdi ir nesimato pagarsinta „Tėvynėje" iš SLA. 9-to apskričio veikimo ir kokios nors pirmyneigos.

Juk SLA. 9-tas apskritys buvo kaip ir numarintas. Naujai pradėjęs gyvuot ir veikt vėl apsnudo. Tuo tarpu turime prieš save įvairių darbų ir reikalų, tik reikia pasišventimo darbuotis apskričio ir visos organizacijos labui. Turime patogų laiką, nes kasdieniniais darbais nėsam apsikrovę, nei jų spaudžiami ir tokiu laiku apskričio darbams butų galima nemaža laiko pašvęsti ir daug naudos padaryti.

Mieli broliai ir sesutės, mųs organizacijos darbai laukia ateinant į SLA. 9-tą apskritį ir tas kuopas, kurios dar prie apskričio nepriklauso. Taip pat laukia ir apskričio veikėjų pratariant malonų pakvietimo žodį dėtis prie apskričio visoms šios apylinkės SLA. kuopoms. Susijungę didesniu bureliu galėtumem sekmingiau svarstyti organizacijos reikalus ir dirbti jos labui. Musų Susivienijimas yra naudinga ir kiekvienam lietuviui svarbi ir brangi organizacija, kurios reikalais turėtų gyvai rupintis kiekvienas jos narys.

Gal sakysite, kad sunkųs depresijos laikai, nėra iš kur paimti lėšų užsibrėztiems darbams vykinti. Man matosi, kad reikia tik pasišventimo ir noro dirbti, o visos kliutys butų galima lengvai prašalinti. Surastume budus darbo pradžiai paremti, jei tik prie to eitumem. Juk šioj apylinkėj turime plačią dirvą SLA. 9-to apskričio darbuotei ir jo sustiprinimui bei padidinimui. Tik neatidėliojant visi stokime darban.

K. Čivinskas,
Įstatų Kom. narys.

PROTOKOLAS

SLA. 7-to Apskričio Specialio Suvažiavimo, Įvykusio Rugsėjo 23 d., 1934 m., Union Hall, 12 E. Market St., Wilkes Barre, Pa.

Suvažiavimą atidarė apskr. pirmininkas V. Kamarauskas 1:25 val. po pietų. Mandatų komisijon paskirta S. Žukauskas ir K. Demikis.

Kadangi šis suvažiavimas buvo šauktas apsvarstymui taisymo SLA. čarterio ir kėlimo Centro raštinės į Pittsburghą, tai pirm. V. Kamarauskas pakviečia pakalbėti adv. J. S. Lopatto kol mandatus sutvarkys. Adv. Lopatto kalbėjo trumpai, pareiškė tą mintį, kad asmeniškai nepritaria Centro kėlimui, bet priguli nuo kuopų atstovų nusistatymo. Pennsylvanijos valstijos išleistas įstatymas 1917 m. nustato Centro perkėlimo tvarką, ne Seimai balsuoja, bet kuopos.

Mandatų komisija praneša, kad yra užsiregistravę su apskričio valdyba 41 atstovas, atstovaujama 14 kuopų. Ženklelius prisegioti laike vardošaukio paskirta M. Banelienė ir O. Galinskienė.

1 kp., Edwardsville, Pa. — J. Burdulis, A. Matulevičius, J. Kavaliauskas, J. Grigutis, F. Urbonas.

5 kp., Plymouth, Pa. — J. Rimavičius.

6 kp., Plymouth, Pa. — A. Sujata, M. A. Raginskas ir J. Katilius.

7 kp., Pittston, Pa. — S. Norkus, K. Karsokas, V. Palupis, M. Gudauskas ir P. Ramyza.

12 kp., Nanticoke, Pa. — A. Kazlauskas ir J. Asadauskas.

35 kp., Wilkes Barre, Pa. — K. Demikis, V. Tabaras ir M. J. Kvietkus.

67 kp., Luzerne, Pa. — V. Rygelis.

68 kp., Lee Park, Pa. — F. Amšėjus ir V. Suckus.

79 kp., Inkerman, Pa. — P. Tamusiunas ir A. Kemezis.

110 kp., Plains, Pa. — A. Mikelionis, J. Balita ir J. Motekaitis.

115 kp., Wilkes Barre, Pa. — V. Magdelinskas, M. Kupris ir P. Rainis.

203 kp., Sebestopol, Pa. — A. Banionis ir O. Galinskienė.

246 kp., Plymouth, Pa. — K. Gaidžiunas.

291 kp., Sweet Valley, Pa. — J. J. Nienius.

Apskričio valdyba: pirm. V. Kamarauskas, vice pirm. M. Banelienė, iždin. A. Galinskas, sekr. St. Žukauskas, iždo glob. A. Mockevičius ir J. Andriušis, organizatorius J. K. Derius.

Suvažiavimo vedėju lieka V. Kamarauskas, maršalka M. Kupris.

Pirmininkas paskiria šiuos delegatus į rezoliucijų komisiją: M. A. Raginską, A. Galinską ir K. Karsoką. Kadangi šiame suvažiavime buvo svarstoma SLA. čarterio taisymo ir Centro kėlimo klausimai, tai rezoliucijų komisija siulijo skaityti rezoliuciją, nes jau turėjo pasigamintą prieš suvažiavimą.

Pirm rezoliucijos skaitymo, sekretorius perskaitė laišką nuo SLA. Prezidento F. J. Bagočiaus. Prezidento laiškas buvo atmestas 29 balsais.

Rezoliucijų komisijos narys M. A. Raginskas skaito rezoliuciją, kuri priimta 32 balsais.

Išrinkta specialė komisija iš rezoliucijų komisijos daboti, kad čarteris nebutų leista taisyti ir kad Centro nebutų galima kelti į Pittsburghą. Užsiminta apie išlaidas, jei butų, tai iš apskričio iždo bus padengta.

Suvažiavimas uždarytas 3:30 val. po pietų.

V. Kamarauskas,
suvažiavimo vedėjas,
St. Žukauskas,
suvažiavimo sekr.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

NEW KENSINGTON, PA.

Iš SLA. 192 Kp. Darbuotės.

Atsimenant susirinkimus S. L. A. 192 kp. 1929 m. iki 36-tam Seimui, dabar turime didelį skirtumą. Budavo kai tik pirmininkas atidarydavo susirinkimą, taip greit atsidarydavo vaidai, ypač naujuose reikaluose ir kuopos reikaluose. Tuomet nesinorėdavo buti susirinkime, nes nekartą išgirsdavai šauksmą, kad pirmininkas apleistų stalą, o jei neatsitrauksi, tai mes išnešim tave. Ir nesykį buvo, kad pirmininkas negalėdamas sustabdyti rėksnių, atsisėsdavo ir sėdėdavo kokią pusę valandos nieko nesakydamas iki rėksniai apsimalšydavo. Tik tada pirmininkas imdavosi vesti susirinkimą. Po susirinkimų jausdavais žmogus sergančiu per kelias dienas.

Gali kas klausti, kame dalykas buvo, kad tokia betvarkė buvo uo laiku SLA. 192 kuopoje? Buvo keli „apsišvietėliai", kaip jie save vadino. Bet ačiu SLA. 36-tam Seimui, kuris 192 kuopą apvalė nuo tų trukšmų. Kai tik „progresyvių" seimas Chicagoj savo himną užtraukė, taip greitai SLA. 192 kuopos „apsišvietėliai" išmaršavo ir išmaršuodami kuopos turtą mėgino išsinešti, tik ačiu A. Murauskui, J. Šalaševičiui ir A. Peteliunui, kurie išgelbėjo kuopos turtą.

Po „apšvietiečių" išmaršavimui, visai kas kita musų kuopoje. Ta pati konstitucija, tas pats pirmininkas, bet jau visai skirtinga padėtis. Prieš susirinkimo atidarymą visi nariai linksmai pasišneka. Pirmininkui atidarius susirinkimą ir vėl miela, nes visi tvarkos prisilaiko. Po susirinkimui vėl visi šnekučiuodami išsiskirsto. Žmogus lauki, kad tik greičiau ateitų susirinkimas, nes atėjęs susirinkiman vis ką naujo išgirsti kuopos darbuose.

Štai rugsėjo 9 d. susirinkime SLA. 192 kp. nutarė surengti linksmą balių, kuris įvyks spalių 13 d., Ukrainų Svetainėje. Paėmė visą namą. Viršutinėj svetainėj gros linksma muzika lietuviškus ir angliškus šokius, o apačioje prie stalų bus alučio ir skanių užkandžių. Įžanga asmeniui tik 25 centai. Prašomi visi atsilankyti į šį linksmą balių.

A. Murauskas.

WORCESTER, MASS.

Rengiamas Linksmas Piknikas.

SLA. 57 kuopa bendrai su Labdaringa Draugija rengia paskutinį šios vasaros sezono pikniką, kuris žada buti labai linksmas parengimas. Piknikas įvyks sekmadienį, spalių 28 d., Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Piknikas prasidės 12 valandą dieną ir tęsis iki vėlumos. Pasamdyti geriausi Worcesterio muzikantai, kurie per visą laiką gros smagius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Bus skanių valgių, kokių kituose piknikuose niekuomet nėra buvę, taipgi bus saldžių ir karčių gėrimų. Rengimo komisija užtikrina, kad kurie tik atsilankys į šį pikniką, visi bus pilniausiai patenkinti.

Taigi širdingai kviečiami visi SLA. 57, 318 ir 358 kuopų nariai ir visi vietos ir apylinkių lietuviai atsilankyti į šį pikniką ir linksmai laiką praleisti paskutiniame šios vasaros atvirame ore pasilinksminime. Nei vienas tą dieną namie nepasilikite, nes gailėsitės praleidę progą pasilinksminti su svetingais SLA. 57 kuopos nariais.

Pasarga: Nežiurint bus giedra ar lietus, piknikas įvyks, nes Maironio Parke yra didelė salė ir visiems pasilinksminimui vietos užteks, jei ir lytų tą dieną. Bet tikimės, kad bus puikus oras ir todel pasitikime su visais pasimatyti SLA. 57 kuopos piknike spalių 28 d., Maironio Parke.

Jonas Degesiunas.

ANSONIA, CONN.

Sekmingas SLA. 66 Kp. Piknikas.

Rugsėjo 23 d. įvykęs SLA. 66 kuopos rudeninis piknikas gražiam pono Anskaičio ukyje, Shelton, Conn., reikia skaityti pilnai sekmingu. Nors publikos ir nedaug susirinko, bet visi atsilankę smagiai laiką praleido. Buvo virvės traukimas ir šiame konteste Ansonijos moterys sheltonietes nutraukė. Pasirodo, kad netik Ansonijos vyrai tvirti, bet ir moterys neatsilieka nuo vyrų. Puiku, kad ansonietės laimėjo.

Atmokėjus pikniko surengimo išlaidas, dar liko ir pelno kuopai. Vis tik apsimoka ką nors rengti, nes netik kuopa laimi vietinių lietuvių pasitikėjimą ir su jos veikimu lietuviai susipažįsta, bet net ir medžiaginiai tokie parengimai apsimoka. SLA. 66 kuopos nariai turėtumem daugiau viešų parengimų rengti.

Šia proga noriu priminti liudną įvykį Ansonijos lietuvių gyvenime. Rugsėjo 21 d. čia rasta sklepe žibamuoju gazu nutroškusi Ona Arbašauskienė. Iš visko matosi, kad velionė išanksto prie šios patžudystės rupestingai rengėsi. Parašė atsisveikinimo laiškelį, sklepe pasitaisė patogiai atsigulti, apsikabinėjo visomis „brostvomis", kokias tik turėjo ir pasistačius šale savęs kryžių ir per dudą pritraukus gazo užmigo amžinu miegu.

Tikrinama, kad nusižudymo priežastimi buvusi finansiniai dalykai. Rugsėjo 24 d. tapo palaidota su bažnytinėmis apeigomis. Paliko dideliam nuliudime savo vyrą Aleksandrą ir šiaip giminių čia ir Lietuvoje.

Išgirdę mųs miesto lietuviai šią nelaimę, visi begaliniai nustebo, nes velionę kuone visi pažinojo ir ją skaitė išmintinga ir dora moterimi. Velionė buvo gera lietuvė, dirbdavo draugijose ir šiaip sulig išgalės veikdavo. Gaila velionės tokia mirčia mirusios ir šia proga galima tik ištarti velionei: ilsėkis ramiai šaltoje žemelėje.

J. M.

WORCESTER, MASS.

Rengiamas Rudeninis Išvažiavimas.

Sekmadieny, spalių 7 d., Kazio Lukošiaus nkyje, Henshaw St., Leicester, Mass., rengiamas smagus rudeninis išvažiavimas, kurio pelnas skiriamas sušelpimui moksleivio, SLA. narių Lekeckų sunaus, Broniaus Lekecko, kuris mokinasi inžinierystės mokslo jau antras metas. Šis gabus jaunuolis turės dar tris metus mokytis. Dabar jis lanko University of New Hampshire, Durham, N. H. Dabar Bronius turi 20 metų amžiaus ir priguli prie footbolo jaukto.

Visus Worcesterio ir apylinkės lietuvius, ypatingai moksleivio Lekecko gimines ir draugus kviečiame atsilankyti į šį išvažiavimą, kuris tokiu kilniu tikslu rengiamas. Be to, rengėjai esame pasirįžę šioje rudeninėje pramogoje visus atsilankiusius priimti kuosvetingiausiai skaniais valgiais ir gėrimais ir smagia muzika, kuri gros visokius šokius ir kas tik norės galės iki sočiai pasišokti.

Šia proga taip pat norime priminti, kad spalių 27 d. įvyks tam pačiam tikslui rengiama kita pramoga Lietuvių Ukėsų Kliubo salėje, 14 Vernon St. Rengiama „Whyst Party" su šokiais. Į šią pramogą įžanga bus 35c. asmeniui. Prasidės 6:30 val. vakare. Bus duodami prizai tiems, kurie lošs geriausiai ir prasčiausiai Whyst lošį. Bus duodamas užkandis ir išsigert ir visi galės šokti iki vėlumos. Visus širdingai kviečiame atsilankyti.

Lekeckų Šeima.

BENTON, ILL.

SLA. 156 Kp. Narių Dėmėsiui.

Šiuomi pranešu visų SLA. 156 kuopos narių žiniai, kad pakeičiau savo adresą. Iki šiol per kelioliką metų mano adresas buvo P. O. Box 96, dabar patogumo delei nariams meldžiu visais reikalais į mane kreiptis nauju adresu, butent mano gyvenamų namų adresu: 916 West Church St., Benton, Ill. Malonėkite gerbiami SLA. 156 kuopos nariai šitą pranešimą įsitėmyti ir mano naują adresą pasižymėti, kad reikalui ištikus žinotumet kokiu adresu į mane kreiptis.

A. Paulavičius,
SLA. 156 kp. fin. sekr.

PADĖKA UŽ PAŠELPĄ.

Šiomis dienomis aplaikiau iš SLA. ligoje pašelpos $36.00 ir nuoširdžiai dėkoju Susivienijimui ir jo viršininkams už teisingą ir greitą pašelpos išmokėjimą. Yra neapsakomai naudinga prigulėti prie tokios garbingos organizacijos, kaip musų Susivienijimas, kuris taip broliškai sušelpia savo narius nelaimėn patekusius. Jau antru kartu aplaikiau pašelpą į 11 metų, iš viso gavau jau $93.00. Nei vienu kartu neatsisakė išmokėti kas man teisingai priklausė.

Todel man nesuprantama, kodel kiekvienas Amerikos lietuvis ir kiekviena lietuvė nepriklauso prie SLA. organizacijos, kuri yra tikriausiu sušelpėju savo narių nelaimės valandoje. Susivienijimas visuomet ištiesia pagelbos ranką savo nariams, kuomet juos liga ar kitokia nelaimė ištinka.

Linkėtina, kad kiekvienas doras lietuvis neatidėliojant prisirašytų prie Susivienijimo. Ypač darbininkams ir šeimynų globotojams reikėtų nei minutės laiko nelaukti ir tuojaus prisirašyti prie SLA. Juk darbininką nelaimė gali ištikti bile valandą ir tokiu atsitikimu turime pilnai užtikrintą pagelbą iš Susivienijimo. Tokia organizacijos pagelba, kokią Susivienijimas teikia savo nariams, yra labai brangiu dalyku nelaimėn patekusiam žmogui. Linkėtina, kad kiekvienas šitai suprastų ir neatidėliojant pastotų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariu.

Petras Degutis,
Crystal Falls, Mich.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

NEW KENSINGTON, PA. — SLA. 192 kuopa rengia linksmą balių šeštadieny, spalių 13 d., Ukrainų Salėje, 4-th Ave. ir 14-th St., Arnold, Pa. Bus geras orkestras šokiams, taipgi bus visokių gėrimų ir skanių užkandžių. Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius, ypatingai SLA. narius atsilankyti ir smagiai laiką praleisti. Stengsimės visus maloniai priimti ir visu kuo patenkinti. — Rengimo Komisija.

—o—

WORCESTER, MASS. — SLA. 57 kuopa bendrai su Labdaringa Draugija rengia paskutinį šio sezono pikniką sekmadieny, spalių 28 d., Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Prasidės 12 val. dieną ir tęsis iki vėlumos. Geriausi muzikantai gros visokius šokius, bus skanių užkandžių ir gėrimų. Nuoširdžiai kviečiame visus vietos ir apylinkės SLA. narius ir visus lietuvius atsilankyti. — Rengėjai.

—o—

JAMAICA PLAIN, MASS. — SLA. 365 jaunuolių kuopa rengia „Whist Party" trečiadieny, spalių 17 d., Sandaros Svetainėje, 327 E St., So. Boston, Mass. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 25 centai. Bus duodamos tinkamos dovanos. Visi šios kuopos nariai ir draugai prašomi neužmiršti šio parengimo ir visi ruoškitės atsilankyti. — Rengimo Komitetas.

NEKROLOGIJA

GRAND RAPIDS, MICH.

A. a. Nelė Gamulienė.

SLA. 60 kp. narė N. Gamulienė mirė rugsėjo 13 d. po sunkios operacijos Butterworth ligoninėj. Paliko dideliam nuliudime vyrą Jurgį Gamulį ir keturis sunus, dvi dukteris ir žentą Chappini. Sunų vardai: Karolis, Antanas, Vincas ir Jurgis; dukterys — Teofilė ir Marijona, po vyrui Chappini.

Velionė Gamulienė po operacijos jau buvo pagerėjus, jau gydytojai sakė, kad už dienos, kitos galėsianti važiuoti namo. Bet kitaip apsivertė. Beširdė mirtis umiu laiku pakirto gyvybės siulą ir turėjo skirtis nuo savo mylimo vyro, vaikų ir nuo visų giminių, draugų ir nuo S. L. A. 60 kp. draugų burelio.

Velionės kunas buvo pašarvotas nuosavam name, po num. 11-10 Hamilton Ave. Kambary, kur velionės kunas buvo pašarvotas, tokia daugybė gėlių, kad netik ką karsto jau nebuvo matyt, bet ir kambarys jau buvo pilnas gražiausių gėlių, kurios buvo prisiųstos nuo giminių, draugų ir pažįstamų.

Laidotuvėse patarnavo lietuvis graborius S. J. Barto-Bartuška, kuris sąžiningą ir malonų patarnavimą teikė. Patarnavo ir SLA. 60 kuopa, teikdama grabnešius ir kas tik buvo reikalinga patarnavimui. Rugsėjo 17 d., 10 val. ryte, iš namų į Grand Rapids lietuvių laisvas kapines palydėjo didelis burys giminių, draugų ir SLA. 60 kp. narių ir vietos lietuvių. Ant kapų gerb. S. Naudžius pasakė atsisveikinimo prakalbėlę.

Velionė N. Gamulienė buvo dar nesena moteris, ką tik sulaukus 51 metų amžiaus, kuri po tėvais vadinosi Matijoniutė. Iš Lietuvos paėjo Suvalkų rėdybos, Alytaus apskričio, Meroslavo valsč., Pupasodžių kaimo. Velionė Amerikoje išgyveno apie 37 metus. Kurie dalyvavo laidotuvėse, velionės vyras, sunųs ir dukterys taria nuoširdų ačiu visiems. O mes SLA. 60 kp. nariai tariam: ilsėkis miela drauge lietuvių laisvuose kapuose ir lai buna tau lengva šios šalies žemelė.

Jurgis Lapinskas,
SLA. 60 kp. koresp.

WILKES BARRE, PA.

Dvi Nelaimės.

P. Paulauskas, 15-tus metus einąs, žaidė bole gatvėj. Bolė nupuolė už tvoros ir jaunuolis lipo pasiimti bolės. Į koją įlindo pašinas. Nuvežus į ligonbutį pašiną išlupo, bet gydytojai apsilenkė su savo pareigomis, neįleido nuodų prieš titanus nuodus į kraują. Už savaitės Paulauskas mirė begalo didelėse kankynėse, nes gavo kraujo užnuodijimą, surakino žandus.

Edvardas Peleskis, 21 metų amžiaus, važiavo savo automobiliu ir įvažiavęs į stulpą užsimušė. Čia buvo jo kaltė, nes nieko kito nebuvo su juo. Su automobiliu greitai važiuoti yra pavojinga visiems.

Abudu vaikinai yra SLA. narių sunai.

J. J. Nienius.

POLEMIKA IR KRITIKA

MT. GREENWOOD, ILL.

Atsakymas SLA. 178 Kp. Nariui J. Balčyčiui.

Rugsėjo 7 d., 1934 m., „Tėvynės" laidoje tilpo p. J. Balčyčio kritika SLA. 178 kuopos pirmininkui B. Valantinui, kurį jis purvais drapsto. Jis matyt susiprato ne vietoje tokias kritikas rašąs ir todel nepasirodė kuopos susirinkime.

Keista, kad p. Balčytis persistato save „Tėvynės" skaitytojams SLA. 178 kuopos korespondentu ir finansų raštininku, tuo tarpu visiškai jam tos pareigos nepriklauso (Po savo rašiniu p. Balčytis nebuvo pasirašęs SLA. 178 kuopos finansų sekretorium. Tas titulas pateko po p. Balčyčio parašu kaipo korekturos klaida. **„T." Red.**). Jis teisinasi, kryžiavojasi, kad jis nekeltas avinėlis ir tikrina, kad Centro laiškas, kaipo atsakymas ir teiravimasis del SLA. 178 kuopos 12 narių pasirašyto skundo, tapo atmestas, kaipo nereikalingas. Tuo tarpu p. Balčytis turėtų žinoti, kad kuopos neturi teisės atmesti SLA. Pildomosios Tarybos laiškų ir privalo išpildyti ko Pildomoji Taryba reikalauja iš kuopų. SLA. Sekretorius tarpe Pildomosios Tarybos suvažiavimų vardu Pildomosios Tarybos visus reikalus veda. Taigi kuomet SLA. Sekretorius nurodo narių paduotą skundą ir reikalauja kuopos paaiškinimo tų reikalų, kurie skunde keliami, tai kokią teisę kuopa turi tokį laišką atmesti, kaipo „nereikalingą"? Kuomet p. Balčytis tikrina, kad SLA. 178 kuopos susirinkimas šį laišką atmetė, tai jis pats nežino ką kalba.

Pagaliau faktas pasilieka faktu, kad balandžio 8 d. įvykusio kuopos baliaus rengimo komisija, be kuopos nutarimo, pasikvietė sau į talką nepriklausantį prie kuopos žmogų ir visi trys važinėjo kolektuodami pinigus iš biznierių kuopos vardu. Kuopos susirinkimo išrinktus narius prie tikietų kontrolės p. Balčytis prašalino ir pasistatė savo pritarėjus. Pagaliau likusius nuo baliaus provijantus komisija parsivežė į savo namus ir iškėlė balių savo draugams ir prieteliams be kuopos pritarimo, net be kuopos valdybos pritarimo. Balčytis pasikvietė net muzikantus tam baliui.

Todel visai bereikalingai p. Balčytis tikrina, kad minėto baliaus komisijos raportas su pilnu kuopos narių pasitenkinimu priimtas. Tuo tarpu visi tame susirinkime dalyvavę nariai žino, kad buvo nutarta ir narių reikalauta pataisyti ir papildyti raportą. O vienok iki šiol raportas nepataisytas ir nežinia kuomet tokios pataisos sulauksime. Kaip žinome baliaus įplaukos buvo $160.62, išlaidos $136.62, paliko kuopai pelno $24.00. Tai didelis debesys, bet mažas lietus.

Bet p. Balčytis piktai šaiposi spaudoje, rekomenduodamas, kad turėtų atsitraukti iš vietos kuopos pirmininkas B. Valantinas. Kuris narys trokšta tos garbės pirmininkauti kuopoje, turi klaidą. SLA. 178 kuopos nariai nei už pinigus neparduos pirmininkavimo kuopoje garbės tokiam broliui, kuris įžeidžia kuopos narius.

Pagaliau, p. Balčytis susidėjęs rankas ant krutinės skundžiasi, kad kuopa apkrauta reikalais. Bet ne p. Balčyčiui tie reikalai išspręsti, kurio nelaimingas įsimaišymas į musų kuopą atnešė ir pačiai kuopai nemalonumus ir pasidarė kuopai nesveika.

Pamatysime, gal Pildomojoj Taryboj surasime teisybę ir pamatysime kokia liga musų kuopa serga.

B. Valantinas,
SLA. 178 kp. pirm.

NUO REDAKCIJOS. Geistina, kad SLA. 178 kuopos veikėjai baigtų šiuos beprasmius ginčus SLA. organe. Rodos abi pusės užtektinai išsitarė ir to turėtų užtekti. Polemikomis organe jokių ginčų neišspręsite.

Jaunimas ir Fraternalės Organizacijos

Amerikos lietuvių jaunimas savo psyhologija ir kulturiniu išauklėjimu negali skirtis nuo amerikonų ir kitų tautų jaunimo. Jie visi tas pačias mokyklas lanko, tą pačią pasauležvalgą susidaro, ta pačia kulturine kryptimi auklėjasi. Bendrai paėmus, tai yra Amerikos kulturos auklėtiniai ir didelio skirtumo tautinis kilimas priaugančios kartos sąmonėje sudaryti negali.

Amerikonų gyvenime, kaip ir lietuvių ir kitų tautų, gyvai diskusuojamas klausimas: kodel jaunimas nesidomi fraternalėmis organizacijomis? Šito klausimo išaiškinimui tulas laikas atgal žymiausios Amerikos fraternalės organizacijos pravedė platų jaunimo atsiklausimo vajų: delko jaunimas šalinasi nuo fraternalių organizacijų? Jaunimo pastatyti argumentai ir nurodytos priežastis ne visoms fraternalėms organizacijoms patiks. Bet surasta priežastys jaunimo besišalnimo nuo fraternalių organizacijų ir ši problema turi buti išspręsta. Amerikonų jaunimo patiekti argumentai gal pagelbės ir mums surasti tą kelią, kuriuo sekmingiau galėsime prieiti prie musų jaunimo ir įtraukti jį į Susivienijimą.

Amerikonų gyvenime fraternalizmo judėjimo vadai pripažįsta tą faktą, kad jei nebus surastas kelias sekmingam pasiekimui jaunimo fraternalizmo darbuose, tai neužilgo nusileis uždanga visam gana plačiai išsišakojusiam Amerikoje fraternalizmo judėjimui. Todel esą reikalinga prisitaikyti prie aplinkybių ir visą fraternalių organizacijų veikimą pertvarkyti tokia kryptimi, kaip pasikeitusios socialės, kulturinės ir ekonominės sąlygos reikalauja.

Minėtas jaunimo atsiklausimo vajus pravestas labai plačiai. Atsiklausta netik jaunuolių 21 metų amžiaus, bet atsiklausimas vykinta platesniu maštabu, siekiant net iki 35 metų amžiaus vyrus. Tukstančiai atsakymų gauta iš visų kraštų Amerikos. Taip kad šis atsiklausimas apima visą kraštą ir įvairaus išsilavinimo pilnai subrendusius jaunus vyrus. Todel nepritarianti fraternalėms organizacijoms argumentai tokiu atvėju verti rimto apsvarstymo. Artimesnius lietuvių gyvenimui argumentus čionai pacituoju:

Mano laikas ir išgalės neleidžia man prigulėti prie fraternalių organizacijų.

Aš geriau beveliju dirbti ir savo laiką aukoti socialiai kulturinėms organizacijoms, kuriomis domisi žymesni ir žinomesni musų apylinkės piliečiai.

Daugelio organizacijų nariais yra geri ir sąžiningi vyrai ir moterys, tačiau jų viršininkais yra paprasti ir neįtakingi visuomenėje žmonės.

Daugelio fraternalių organizacijų nariai perdaug giriasi, kad jų organizacija susideda iš paprasčiausių žmonių ir todel tokia organizacija pasidaro perdaug paprasta ir niekas nenori ją domėtis.

Daugelio organizacijų kuopos neturi pritarimo vietinių žymes nių biznierių ir profesionalų ir tas sumažina jų reikšmę ir prestižą.

Išrodo, kad fraternalės organizacijos jau atliko savo patarnavimą visuomenei ir dabar jos eina silpnyn.

Perdaug vienodas ir monotoniškas fraternalių organizacijų kuopv veikimas ir ne.domus jau niems žmonėms.

Daugelio fraternalių organizacijų nariai nepraktikuoja tikrojo fraternalizmo; tik žodžiais, o ne darbais jie yra fraternalistai.

Šitokie pasipriešinimo fraternalėms organizacijoms jaunų žmonių argumentai gal yra per daug neracionalųs. Tačiau jie liečia musų socialio gyvenimo ir visuomenės santykiavimo pamatinius dėsnius. Įdomu tas, kad nei vienas argumentas neparemtas prasiplatinimu automobilių, radio ir judomų paveikslų, ką Amerikos fraternalizmo vadai skaitė svarbiausiomis priežastimis fraternalių organizacijų veikimo ir bujojimo sumažėjimui.

Todel fraternalės organizacijos privalo reformuotis ir savo veikimu turi arčiau susijungti su socialio gyvenimo orgnizmu. Kas liečia kitas Amerikos fraternales organizacijas, tas pats liečia ir musų Susivienijimą. Kokius pasipriešinimo argumentus stato amerikonų jaunimas savoms fraternalėms organizacijoms, arti tokius argumentus išgirstume ir iš čiagimių lietuvių musų fraternalėms organizacijoms.

Neužtenka vien ekonominio dėsnio fraternalių organizacijų išsilaikymui ir jaunimo pritraukimui prie jų. Reikia ieškoti kelių ir musų Susivienijimo įvedimui į platesnę socialio ir kulturinio veikimo dirvą. Musų Seimus, kuopų susirinkimus ir kitas sueigas jau turime padaryti daugiau socialiais suėjimais, o ne vien biznio ir sriovinių rietenų oficialiais susirinkimais.

SLA. kuopos galėtų atlikti naudingą patarnavimą Susivienijimui, pačios sau ir kartu čiagimiams lietuviams, jei pasistengtų pravesti tokį atsiklausimą čiagimių lietuvių, kurie jau yra 21 metų amžiaus ir senesni, kodel jie nepriklauso prie Susivienijimo, kaipo naudingos fraternalės organizacijos? Pagaliau butų naudnga surinkti čiagimių lietuvių pageidavimus, kokių reformų jie norėtų Susivienijime, kad jiems butų verta ir naudinga prie Susivienijimo prigulėti. Tokius pareiškimus reikėtų surašyti ir tuomet turėtumem aiškų supratimą kokias reformas, kokius pagerinimus ir pakeitimus turime įvesti Susivienijime, kad juomi gyvai suįdominus čiagimius lietuvius. Tokį atsiklausimą reikėtų pravesti kuoplačiausiai, kad butų galima sužinoti pageidavimai įvairaus nusistatymo ir kulturinio išsilavinimo čiagimių lietuvių.

Tokius faktus žinodami, galėtumem laipsniškai eiti prie reikalingų reformų kaip SLA. centraliniuose organuose, taip ir pačiose kuopose. Amerikos lietuvių fraternalių organizacijų išsilaikymas ir ateitis jau beveik išimtinai remiasi tik čiagimiais lietuviais. Jokios pastangos negali buti perdidelės čiagimių lietuvių įtraukimui į musų organizaciją. Juo greičiau surasime plačiuosius kelius įvedimui čiagimių lietuvių į musų Susivienijimą, juo geriau ir svei kiau bus musų Susivienijimui ir visai Amerikos lietuvių išeivijai. Tuo pasitarnausime ir musų jaunimui, bei visiems čiagimiams lietuviams.

Fraternalistas.

Gyvenimo Nuotrupos

NEGUDRI DEMAGOGIJA.

Patentuotiems „darbininkų užtarėjams" labai nepatiko, kad „Tėvynė" pažymėjo įvykusį faktą, jog federalės valdžios pažadėjimas šelpti maistu streikuojančius audėjus reiškia valdžios simpatiją streikieriams. Pažymėta buvo tik tas, ką valdžia pažadėjo streiko pradžioje.

Bet demagogijos inžinieriams tas nesvarbu. Net „rimtasis" Leonas Pruseika savo organe nekulturingai puola „Tėvynės" redaktorių už tą pastabą. Tiems kritikams galima atsakyti štai kas: valdžia pažadėjo streikieriams šelpti ne delto, kad parodyti streikieriams antipatiją. Pagaliau, fabrikantai ir jų užtarėjai valdžią smarkiai kritikuoja ir smerkia už teikimą streikieriams pašelpų. Trečia, su streikuojančiais audėjais kovoje ne federalės valdžios kariuomenė, o fabrikantų pasamdyti streiklaužių saugotojai ir valstijų milicija. Jau kas, kas, bet p. Pruseika turėtų šituos faktus žinoti ir nestatyti savęs kulturingų žmonių pajuokai tokia negudria demagogija operuodamas. Nejaugi jis nežino, kad federalė valdžia negali kištis į valstijų ir miestų ginkluotų jėgų tvarkymą.

Beabejonės p. Pruseika ir jam panašųs „darbininkų užtarėjai" tik tuomet valdžiai katutes paplotų, jei ji atsiųstų savo kariuomenę ir fabrikantus bei streiklaužius iššaudytų. Streiklaužiai gal ir verti butų to, bet gi valdžia negali taip pasielgti. Musų krašto įstatymai leidžia darbininkams streikuoti, bet kar tu leidžia ir fabrikantams samdytis streiklaužius ir laužyti streiką. Nei vienas doras žmogus negali pritarti streiklaužiavimui — tai biaurus, niekšiškas darbas. Bet kol valstybės įstatymai leidžia streiklaužiavimui egzistuoti, tai valdžia tam pasipriešinti negali. Pagaliau, be kovojančių pusių — darbininkų ir darbdavių dar yra neitrali visuomenė, kurios apsauga ir protekcija valdžia privalo rupintis kovingų streikų atsitikimais.

Pagaliau, labai nerimta kaltinti „Tėvynės" redaktorių už tai, ką NRA administratorius gen. Johnsonas streikieriams pasakė, ar kokiomis priemonėmis fabrikantai kovoja su streikieriais. Ypatingai keista, kuomet tokia demagogija operuoja ne kokis ten buvęs Pennsylvanijos mainierys, bet niekuomet sunkaus darbo darbininku nebuvęs p. Pruseika, kuris save skaito labai „augšto mokslo" žmogumi. Gali sau p. Pruseika šaipytis iš sunkaus darbo darbininkų, mes gi niekam neskaitome prasižeminimu kad ir sunkiausį darbą dirbančiam savo pragyvenimui. Vienas sunkaus, produktyvio darbo darbininkas gyvenimui yra naudingesnis už šimtą tokių „darbininkų užtarėjų", kurie darbininkų sunkiai uždirbtais skatikais minta ir darbininkams nieko neduoda.

—o—

FORDO FILOSOFIJOS.

Garsusis industrialistas — automobilių išdirbėjas Henry Fordas „American Magazine" žurnale tarpe kita reiškia sekamas savo ekonomines filosofijas:

„Kai kurie žmonės sako, kad politikieriai Vašingtone išgelbsti musų kraštą. Kiti sako, kad jie žudo kraštą. Aš nesutinku nė su vienais. Mano įsitikinimu yra, kad kas dedasi sostinėje, neturi didelės svarbos... Įstatymais krašto neišgelbėsim. Mes esame perdaug tvirti ir perdidelių išgalių žmonės, kad įstatymai galėtų mums pakenkti. Niekas negali pakenkti Jungtinėms Valstijoms.

„Daugelis žmonių šiandie skaito blogybe reikmenų perviršį. Sakoma, kad tas sunaikina rinką, numažina prekių kainas. Delto, jie sako, perviršis turi buti sunaikintas ir ateities reikmenų produkcija turi buti griežtai apribota.

„Tokia pažiura, mano manymu, yra trumparegystė ir klaida. Perviršis reikmenų tikrenybėje yra pasislėpusia palaima žmonijai. Tas verčia žmogaus sumanumą ieškoti naujų išgalių sunaudojimui reikmenų perviršio. Kartą naujos sunaudojimo išgalės bus atrastos, esantis reikmenų perviršis prisidės prie turto ir komfortų žmonijos gyvenime.

„Didžiausias gyvenime dalykas, yra žmogaus patyrimas. Net ir musų klaidos atneša mums naudą. Pavyzdžiui paimkime pinigų klausimą. Nėra mažiausios abejonės, kad finansieriai nepajėgė atlikti savo pareigų suteikime mums atatinkamos finansinės sistemos. Tuo tarpu buvo jų tiesioginėmis ir vienatinėmis pareigomis tik tą atlikti.

„Pinigų funkcija nėra daryti daugiau pinigų, bet tik pagelbėti prekių išdalinimui visuomenėje. Pinigai yra tik viena dalimi musų transportacijos sistemos. Dolerinė bumaška, tai kaip pašto ženklelis: ji gyvenime nieko nereiškia iki nepanaudojama gyvenimo reikmenų išdalinimui tarpe visuomenės... Finansai turės pastoti mokslu, o ne pinigus darančiu bizniu — turės pastoti profesija, o ne raketierizmu."

Šiose p. Fordo filosofijose yra pasakyta daug sveiko senso ir teisybės.

—o—

MAISTO KAINŲ PABRANGIMAS.

Federalio Darbo Departamento statistikų biuras oficialiai paskelbė, kad su rugsėjo 11 d. maisto reikmenų kainos pakilusios net 29 nuošimčiais palyginus su balandžio 15 d., 1933 m., kuomet kainos buvo pasiekusios žemiausio laipsnio. Tačiau šiandieninės maisto reikmenų kainos žemesnės dar 27.4 nuoš. palyginus su rugsėjo 15 d., 1929 m., kuomet „garsiojo gerbuvio" laikai viešpatavo.

Bet netik maisto reikmenų kainos pakilo — pabrango ir visos kitos gyvenimo reikmenys, išskiriant tik labai mažą dalį kasdieninių reikmenų. Nupigintas doleris neišvengiamai vedė prie kainų pakilimo. Tačiau ir profitieriai naudojasi kiekvienu menkiausiu nereguliariumu pragyvenimo reikmenų tiekimo visuomenei srityje. Jei profitieriai numato, jog kokių nors maisto reikmenų bus trukumas ar nebus didelio perviršio, tai tuojaus kainas pakelia ir visuomenę išnaudoja.

Tuo tarpu darbininkų uždarbis toli gražu nepakilo tiek, kiek maisto reikmenų kainos. Mat darbininkų uždarbio pakilimas visuomet eina paskiausiai ir toli atsilikusiai nuo pragyvenimo kainų.

Lietuvio Projektas Išgelbėti Caro Dukterį

Didžiojo karo metu daug lietuvių pabegėlių turėjo palikti savo sodybas ir dangintis į Rusiją. Per kurį laiką tų pabėgėlių susidarė gana daug ir jų buklė buvo labai sunki. Jiems šelpti buvo sudaryti tam tikri komitetai. Tų komitetų dėka, ne vienas šiandien šiltoje vietoje sėdintis lietuvis išėjo augštus mokslus, ne vienas šiaip žmogus tapo sušelptas ir galėjo šiaip taip prasiversti didžiojo karo audroms siaučiant.

Tačiau gal retai kuris šelptasis žino Rusijos caro Nikalojaus dukters Tatjanos vardą. Ši caraitė globojo visus pabėgėlius ir jos vardu veikė pabėgėlių šelpimo komitetas, kuris išleisdavo milionus rublių. Tatjanos komitetas tarp kitų šelpė ir lietuvius pabėgėlius. Jis buvo garsus visoje Rusijoje. To komiteto vice pirmininku buvo musų tautietis buvęs Lietuvos finansų ministeris Martynas Yčas. Jis pasakoja įdomių dalykų iš tų laikų, kada jam teko dirbti drauge pabegėlių šelpimo darbą su Tatjana:

— Kai caras tapo nuverstas, mes susirupinome Tatjanos bukle. Ypatingai mums rupėjo milionai pabėgėlių, kurie neteko pašelpų, ir galima sakyti, pragyvenimo šaltinio. Ką daryti? Aš įnešiau tokį projektą: išvogti Tatjaną ir per Japoniją nugabenti ją Amerikon. Amerikiečiai tuomet turėjo pinigų ir mes per mitingus su Tatjanos pagelba butumem savo tikslo pasiekę...

— Kokiu gi budu tamsta butum Tatjaną išvogęs?

— Su Kerenskiu aš gerai sugyvenau. Tad nuėjau pas jį gauti leidimo aplankyti caro šeimos. Gavau. Carienė tuomet sirgo, o caras buvo kaž kuo labai užimtas. Tačiau mus mielai priėmė. Aš pasakiau savo projektą. Visų mes negalim, sakau, išgelbėti, bet Tatjaną tikrai išgelbėsim. Pasiruoškit. Tačiau ji atsisakė. Kaip bus su mano tėvais, taip tegul buna ir su manim. Nebėgsiu.

— Gaila buvo jos, bet ką gi padarysi. Užsiliejo jura, nušlavė kas jai kelyje pasitaikė ir tiek.

— Kaip atrodė caro rumai ir visa šeima?

— Visai paprastai, kaip man dar mažam kartą brolis parodė caro rumus ir istoriškąją Aleksandro III lovą, aš maniau, kad meluoja. Lova, kaip lova, paklodės paprastos... Tyčia, maniau apgaudinėja. Juk aš vaizdavausi, kad caras turi gulėti butinai auksinėje lovoje.

Tas nuostabus ir vienintėlis lietuvis, kuriam likimo buvo lemta gerai pažinti carą ir kitus prieškarinės Rusijos augštus asmenis, šiandien rašo iš tų laikų atsiminimų knygą. Nereikia nei sakyti, kad tie atsiminimai bus įdomesni, už įdomiausius romanus. **Tsb.**

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. Mažukna, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. Vinikas, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Adv. K. P. Gugis, Iždin.,
3323 So. Halsted St..
Chicago, Ill.

Dr. J. S. Stameslow, Dr.-Kv.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Mockus, Ižd. Gl..
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. Mikužiutė, Ižd. Gl.,
2121 N. Western, Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

Adv. A. O. Shalna,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

V. Šmulkštys,
142 North St.,
Minersville, Pa.

Kun. M. Valadka,
156 Garden St.,
Lawrence, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius,
4508 — 8-th Ave.,
Kenosha, Wis.

G. J. Stungis,
6919 So. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,
38 So. Main St.,
Mahanoy City, Pa.

S. Cibulskis,
2473 Collier Ave.,
Far Rockaway, N. Y.

J. M. Bučinskas,
24 Baxter St.,
Binghamton, N. Y.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas,
33 Rosemont St.,
Dorchester, Mass.

A. Zalatorius,
827 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Apšvietos Komisija:

Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

Min. B. F. Kubilius,
2 Atlantic St.,
So. Boston, Mass.

J. Miliauskas,
626 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Mrs. F. G. Edkins,
947 Davis Ave. N. W.,
Grand Rapids, Mich.

V. Černauskas,
236 N. English Ave.,
Springfield, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. V. Šimkus,
3343 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. T. Vitkus,
1285 Norwood Rd..
Cleveland, Ohio.

Dr. I. B. Bronushas,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. Staneslow,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Levickis,
2308 — 53-rd St.,
Kenosha, Wis.

B. Sabaliauskytė,
Mayview, Pa.

Įdomųs Pasiskaitymai

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

BUSIANČIO KARO TEKNIKA.

1917—1918 metais visur sklei stus šukavimus „nebus daugiau karų" jau visi užmiršo ir šiandien visur kalbama tik apie busiantį karą, prie kurio, pasak Italijos pulkininko Moreta, visos valstybės rengiasi, kaip Europoj, taip Azijoj ir Amerikoj. Kada tas karas užsidegs, niekas šiandien pasakyt negali, bet jis neišvengtinas ir užsidegt turės. Tai bus karas tokios technikos, kokios pasaulis iki šiol nežinojo, nes vieton iki šiol vartotų ginklų, mašinų ir kitokių pabuklų, bus vartojama tik chemiški gazai, kuriuos dabar labaratorijos gamina Edgevude, Baltimorėj, Portone, Satore, Entreisine, Vemise ir kitur. Kiek tas viskas valstybėms kainuoja, bus galima dasiprotėt vien iš to, kad Anglijai tik vienos tokios labaratorijos įrengimas Portone, kainavo 10 milionų ir metinis jos išlaikymas kainuoja 18 milionų svarų sterlingų. Jungtinėms Valstijoms tokios labaratorijos įrengimas Edgevude kainavo 35 milionai ir metinis išlaikymas jos parseina po miliardą dolerių. Tai yra tikros gazinių bombų stotys arba arsenalai. Ką veikia ir ką turi pasigaminusi Vokietija, niekas nežino, nes Vokietija savo prisiruošimą veda labai didelėj slaptybėj.

Iki šiol yra jau pagaminta 28 rušių gazai, skirti žmonių žudymui. Vieni jų turi griovimo ypatybes, kiti uždegimo, o dar kiti, skleidimui ligų ir umios mirties. Dvi rušys skystų gazų, viena nuo kitos skiriasi tuomi, kad vieną reikia su pagelba kokios čiršknės ištaškyt ant žemės, o antra rušis yra bomboje, kuriai ore plyšus, ant žemės nupuls smulkus lytus ir čia paskleis marą. Visi ligas gimdanti gazai, su mažais skirtumais, sugadina kvėpavimo organus, skiepija plaučių džiovą, išvarvina akis, paralyžiuoja širdį, kuną apdengia puslėmis ir toms trukus, atsiranda kuno puvimas ir tt. Anglijoj bandant šituos visus gazus, pastarų trijų metų bėgyje jau žuvo 2,138 gyvuliai, kurių 447 padvėsė tuojau, o 1,132 laike vieno mėnesio po to, kaip ant jų tie gazai buvo užleisti. Chemikų kongrese Takoj (netoli New Yorko) Max Muspra dar 1924 m. pasakė, kad chemiškais gazais bus galima sunaikint ir didžiausias teritorijas, o Jungtinių Valstijų generolas Spuier nesenai Philadelphijoj pasakė, kad chemijai yra dar žinomas gazas, kuriuomi kad ir didžiausio miesto gyventojus galima užmigdyt nemažiau kaip vienai parai.

Visų šitų gazų bombas mėtys orlaiviai, o orlaivius padangėje vadžios Radio sriovės spindulys, taip kad orlaivių valdymui žmonės nebus reikalingi. Karą paskelbus, 20 minutų bėgyje orlaiviai jau atakuos priešo pozicijas. Bombarduojama bus sargybų stovyklos, arsenalai, geležinkeliai ir miestai. Kad ir didelį miestą sugriaut, sudegint ir iššudyt jo gyventojus neims ilgiau valandos laiko. Tokiu budu bus greitai pasaulio sugriovimas ir žmonių iššudymas pravestas.

Tai kur musų civilizacija nuėjo!...

VĖJAI ALINA LAUKUS.

Nuo senų senovės pietinė Europa pasauliui buvo žinoma savo dideliais vėjais, laikas nuo laiko sukeliančiais nepaprastas audras, tai su raudonu, tai su juodu ir purvinu lytum. Vėliausiu laiku mokslininkai patyrė, kad raudonas, juodas ar kitokios spalvos lytus susidaro iš tos spalvos ore susirinkusių dulkių. Dideli vėjai, pustydami žemę ar uolas, iš ten sudrumsčia ore didelius dulkių debesius, paskui lytus iš oro plauja žemyn tas dulkes, sudaro tų dulkių spalvos vandenį, ir taip gaunama spalvuotas ar purvinas lytus.

Laikui bėgant ir klimatui keičiantis, didelių vėjų „epidemija" pasiekė ir kitus pasaulio kraštus, neaplenkiant ir Šiaurinės Amerikos, kada žmonės čia išnaikino girias, išdžiovino pelkes ir tuos plotus pavertė dirbamomis dirvomis. Didesnėje dalyje Kanados, Meksikoj ir pietvakarinėj daly Jungtinių Valstijų vis daugiau ir daugiau atsiranda didelių vėjų. Su vėjais didinasi ir dauginas dulkių debesiai. Kuo met yra užtektinai lytaus, tai dulkės nuplaujamos iš oro žemyn ir tuomi oras apsivalo. Bet pastarais laikais viešpataujant sausrai, dulkių ore yra tiek daug, kad tyro oro visai negauname, nes visa padangė užteršta tik vienomis dulkėmis ir todel gyvunams, ypač žmonėms, parsieina kvėpuot tik vienomis dulkėmis.

Kad kvėpavimas dulkėmis yra pavojingas sveikatai, tą daktarai jau senai užtikrino ir nurodė, kad įkvėpuotos dulkės, kaipo lengvas elementas, sugula ant plaučių ir užkemša visus kvėpavimo kelius ir tada gema plaučių uždegimas ar džiova (tuberculosis). Ypatingai pavojus sveikatai nuo sunkiųjų dulkių, kaip cemento, akmens, rudos, švino ir tt., nes šitos dulkės netik kad uždengia visus kvėpavimo kelius, bet dar savo sunkumu spaudžiasi gilyn į plaučius ir ten aplink save tveria rudis, pelesius ir tuomi sudaro savo rušies nuodus (ypač misingis, varis, švinas, geležis).

Dulkes gamina visoks trynimasis ir judėjimas. Nemažai jų gamina visokios katastrofos, ypatingai vulkanų veržimasis ir žemės drebėjimai. Didelę daugybę jų sukelia ir vėjai, pustydami smiltynus. Tačiau pastarais laikais Jungtinių Valstijų Agrikulturos departamentas patėmijo, kad galbut nemažiau dulkių pagamina ir žemdirbiai, nuolat judindami žemę ir duodami „vėjui darbo", liekasi tikrais dulkių gamintojais. Ypatingai tose vietose, kur žemdirbiai augina daug kaupiamų augalų, kaip kornai, bulvės, šebelbonai ir kiti, kuriuos nuolat kaupiant, kada žemė jau apdžiuvus, visa žemės lengvoji dalis atiduodama vėjams, kurie neša visa tai į padanges ir ten tveria dulkių debesius; užtai ir nestebėtina, kad juo toliau į rytus, juo dulkių debesiai storesni ir tirštesni.

Toks nuolatinis žemės judinimas netik kad duoda vėjams medžiagą dulkių gaminimui, bet ir, kas labiau, kad alina laukus, dirvas, nes žemę judidant visą žemės trąšumą vėjai išnešioja. Užtai Agrikulturos departamento valdininkai ir sako, kad jeigu Jungtinių Valstijų ukininkai ne pasiskubins bent pusę savo dirbamos žemės užleisti žole ir žemei duot kelis metus pasilsėt, tai metai po metų Jungtinių Valstijų ukių žemė galutinai išdžius, išdulkės ir susidarys antrieji Saharos tyrai.

DIDŽIAUSIOS BAŽNYČIOS.

Didžiausia pasaulyje bažnyčia tai šv. Petro bazilika Romoj. Ilgio ji turi 182 ir pločio 132 metru. Antroj vietoj savo didumu stovi katedra Mediolane, turinti 131 ilgio ir pločio 99 metrus. Šv. Pauliaus bažnyčia Londone yra 155 metrų ilga ir 80 metrų plati. Ketvirtoj vietoj savo didumu skaitoma bažnyčia šv. Vito, mieste Praha, Čekijoj, turinti 120 metrų ilgio. Kaslink augščio, tai augščiausia yra Ulmos katedra su 161 metrais, Kolnos katedra su 157 metrais ir Hamburgo katedra su 144 metrais augščio.

Patalpos žvilgsniu pirmoje eilėje yra šv. Petro bazilika Romoj; į ją telpa 54,000 žmonių; Kolonos katedroj vietos yra 30,000, Paryžiaus katedroj (Notra Dame) 21,000 ir Viennos katedroj 12,000. Seniaus buvusioje krikščionių šv. Zofijos bažnyčioje, Konstantinopoly (dabar mahometonų šventyčia), telpa 32,000 žmonių.

Kelionės Įspudžiai

Rašo J. Tumavičienė

(Tąsa)

Amerikiečių Įstaigoje ir Žymesnėse Vietose.

Rugsėjo 11 d. su p. A. Adomaičiu nuvykome į „Drobės" fabriką, nes čia tą fabriką turi įsteigę amerikiečiai iš Brooklyn'o, N. Y. Jiems pusėtinai sekasi. Visokios rušies mašinos, įrengimai, karšia, verpia, audžia iki padaro gatavą medžiagą. Žodžiu sakant, net iš senų naujus daro. Teko matyti, kaip iš senų kojinių padaro kopuikiausią medžiagą. Tik man buvo keista ir nesuprantama, kad vadinas „Drobės" fabrikas, bet nei vieno gabalėlio nedaro drobinio, arba lininio — viskas daroma iš vilnų. Ir labai gerą vilnonę medžiagą padaro. Pravartu butų, kad amerikiečiai, kaip atsilanko Lietuvoje, kad kiekvienas parsivežtų medžiagos del kostiumų, tai butų proga iš Lietuvos gaminius išbandyti ir tuo patim mes daugiau Lietuvos pramonę paremtume, nes leidžiama į Ameriką naujų daiktų įsivežti už $100 be muito. Jeigu turėsime pirkę viršaus $100, tai už tas prekes reikės mokėti muitas. O į Lietuvą galima įsivežti tik už 25 litus.

Sugrįžę į Kauną, susitikome p. Tarutį, tik ką grįžusį iš Amerikos, brolį A. Taručio iš Norwood, Mass. Jis man papasakojo apie Norwoodą, o aš jam apie Lietuvą, nes jis tik atvažiavo, o aš jau išvažiuoju. Visi nuvykome į Kauno Muzėjų. Čia yra gana daug įdomių senų dalykų, sutvarkyta gražiai. Yra akmenų iš laikų dar prieš Kristaus gimimą.

Iš čionai nuvykome Kauno pilies griuvėsių pamatyti. Buvusi labai puiki vieta ant Nemuno kranto, tik yra pusėtinai apleista. Pastatytas sargas, kad saugotų, nes vietomis murai apgriuvę ir yra pavojinga tarp jų vaikščioti. Jei butų kapitalo, butų galima pilis atremontuoti, tai butų kuo pasigrožėti visam Kaunui.

Nepamatėm, kaip atėjo vakaras ir jau skyrėmės kiekvienas sau, tik susitarėme rytojaus dieną dar atlankyti žymesnes vietas. Pavakarieniavome Pieno Centre rugusio pieno su bulvėmis. Kaip kam gal ir yra juokinga, kad Lietuvoje valgo rugusį pieną su bulvėmis. Ne tik Lietuvoje, bet visur Europoje, ypatingai Vokietijoje, labai priimta vakarienei rugusis pienas su bulvėmis, nes tai yra labai sveika.

Lietuvos Jaunimo Atstovų Nusiskundimai.

Grįžus į viešbutį, radau p-lę Lesauskaitę ir p. Varekojį U. L. R. D. jaunimo skyriaus raštininką. Jie man pranešė, kad adv. Skipitis nori su manim susitikti prieš išvažiuojant man iš Lietuvos. Visą vakarą praleidome svarstydami daugiausia apie Amerikos jaunimą, kaip geriausiai butų galima kuoilgiausiai juose palaikyt lietuvybės dvasią. Jie man nusiskundė, kad nekurie amerikiečiai atsiveža su savim dukteris bei sunus ir tie jaunuoliai nesiįdomauja Lietuva nei jos kultura. Juos ypatinkai stebina, kad amerikietės panelės, susitikusios Lietuvos jaunikaitį, visų pirma paklaus, ar jis moka šokti? Lietuvos jaunuoliai stebisi, kad iš tokios garsios Amerikos jaunuoliai nėra kulturingai išauklėti, bei išlavinti. Žinoma, ne visi, yra ir labai gabių ir kulturingų jaunuolių amerikiečių.

Tolimesnis Žymių Vietų Lankymas.

Rugsėjo 12 d. su p. Adomaičiu, pagal sutarties, sėdom į vežiko ratus ir užvažiavom ant žaliojo Kalno. Čia tai yra puikiausias vaizdas netik visame Kaune, bet gal ir visoje Lietuvoje. Žaliasis Kalnas augštas, ant jo viršunės pastatyta Čiurlionio Galerija, apylinkės labai žemos, kas daro neapsakomai puikų vaizdą.

Čiurlionies Galerija savo eksponatais taipgi žavi kiekvieną atsilankiusį. Lietuvos jaunimas augštai brangina ir didžiuo jasi šia galerija. Jie sako, tai brangiausias Lietuvos turtas Čiurlionies Galerija, muzėjai ir kt. Tiesa, Čiurlionies piešinių kambarys yra puikiausias, dar jo niekas, rodos, nepralenkė iki šiol. Taipgi čia randasi visokių rankdarbių, vyriškų ir moteriškų, kas primena protėvių senovę.

Sugrįžus į miestą, dar užbėgau į „Lietuvos Žinių" redakciją ir į „Trimito" redakciją su jų nariais maloniai atsisveikinau. Gaila buvo skirtis, nes daug jų pažinojau ir visi buvo malonųs tėvynainiai.

Išvykstant iš Lietuvos.

Rugsėjo 13 d. ryte užėjau į Olandijos biurą savo grįžimo atgal į Ameriką reikalais. Čia susitikau ponus Apšėgus iš So. Bostono. Koks man buvo malonumas sužinojus, kad ir jie su manim sykiu, tuo pačiu laivu, vyksta atgal į Ameriką. Tuojaus susitarę nuvykome į Kauno stotį sutvarkyt bagažą, nes man tas labai rupėjo, mat mano bagažas buvo išsiųstas „mažaja skuba".

Kada viską radome tvarkoje, o laiko dar turime, tai susitarę pasiėmėm „taksi" ir nuvykome atlankyt musų mylimą Miką Petrauską. Radome jį namie, kaip ir visuomet berašantį knygą keliomis kalbomis. Tuojaus mums aprodė savo namus, džiaugiasi, kad jau vedęs ir turįs jauną žmoną ir dukterį jau kelių mėnesių, vardu Protelė. Šiaip sveikatos žvilgsniu p. M. Petrauskas daug pasitaisęs, tik lyg keistokai atrodė, kad savo vokiškus usus nusiskutęs, o mes buvome Amerikoje pripratę prie jo usų. Pasisakė mums, kad esą geriau gyventi vedusiam, negu vienam. Kadangi mums jau laikas buvo į stotį vykti ir dar reikėjo iš viešbučio pasiimti cemodanus, tai labai trumpai su p. Miku Petrausku pasikalbėję, atsisveikinome.

(Daugiau bus)

Perkunas Nutrenkė Ašarines Bombas

Jau visi esame persitikrinę, kad verpinyčių kompanijų trustas pasižymi nepaprastu žiaurumu su streikuojančiais savo darbininkais ir kad valstijų milicija ir visokie kompanijų pasamdyti mušeikos ir provokatoriai negailestingai lieja nekaltų ir beginklių darbininkų kraują. Šiais moderniškais laikais streikų lauke žymiausią rolę lošia kankinimui beginklių darbininkų — net moterų ir vaikų, tai ašarinės bombos. Kur tik įvyksta streikas ir šioks toks susikirtimas tarpe streikierių ir streiklaužių, tai visur yra vartojamos priešais streikierius ašarinės bombos, kurios sekmingiau veikia, negu mašininės kanuolės ar ba durtuvai. Jei tik kur yra siunčiama valstijos milicija ir mušeikos į streiko lauką, kad „apsaugojus" kompanijų nuosavybę, tai yra aprupinama netik ginklais, bet ypatingai ašarinėmis bombomis, kurios yra geriausia priemone kankyti streikuojančius darbininkus. Šiais laikais, kad siaučia daugybė streikų, tai ašarinių bombų išdirbystė turinti tikrai gerus laikus ir „prosperety".

Saylesville, R. I., mieste streikuojanti verpinyčių darbininkai susikerta su streiklaužiais ir verpinyčių bosai kogreičiausiai kreipiasi prie Rhode Island valstijos gubernatoriaus Theodore Francis Green, kad prisiųstų valstijos milicją (National Guard) „numalšyti komunistų sukilimą" ir apsaugoti jų nuosavybę. Gubernatorius nieko ne laukdamas siunčia valstijos miliciją į streiko lauką „padaryti tvarką", rugsėjo 13 d. prisako milicijai buti prisirengus prie visko ir apsiginklavus, o jei sutiktų kokį pasipriešinimą, tai „shoot to kill" (šauti ir užmušti).

Bet milicija ir kitos ginkluotos spėkos, pirm išmaršavimo į „karo lauką" pilnai apsiginklavus visokiais pabuklais, apsižiuri, kad jie neturi pakankamai savo ginklų sandėliuose ašarinių bombų. Reikia kogreičiausiai gauti, o artimesnių miestų ir valstijų ginklų sandėliuose jau nesiranda ašarinių bombų, jau yra išvartotos streikų laikais. Reikia kreiptis į Pittsburghą prie Federal Laboratories, Inc., kur yra išdirbamos tos ašarinės bombos, kad prisiųstų kogreičiausiai ašarinių bombų del valstijos milicijos į Providence, R. I. Orderis buvo paduotas per telefoną ir prisakoma, kad siuntinys ašarinių bombų butų prisiųstas oro trainsportacija. Reiškia, reikalingas ašarinių bombų siuntinys bus galima gauti iš Pittsburgho į Providence, apie 500 mylių atstumo, laike 5—6 valandų.

Visu smarkumu užsakymas pildomas pasiuntimui ašarinių bombų. Krovinis atvežamas į Municipalį Airportą ir sukraunamas į Central Airlines raudoną Lockheed orlaivį ir lakunas Ted Taney, turėdamas 10 metų patyrimo skraidyme, sėda prie orlaivio vairo pakįla į padanges su sunkiu ašarinių bombų kroviniu ir leidžiasi visu smarkumu rytų link per didžiuosius Allegheny kalnus. Lakunas nieko nepaisė, kad dangus yra apsiniaukęs ir retkarčiais rustųsis perkunas sudunda, kaip ir duodamas suprasti drasiąjam lakunui, kad jis nevežtų tų ašarinių bombų į streiko lauką, kur bus kankinamos moterys ir vaikai. Tačiau lakunas visai nepaiso, ką jis veža ir kam tos ašarinės bombos bus naudojamos. Jis tik eina savo pareigas, kaipo drąsus lakunas ir yra pasirįžęs nugalėti rustųjį perkuną, piktasias audras ir Allegheny kalnų žiaurumą, kurie jau ne vieną drąsuolį lakuną užmigdė amžinu miegu...

Raudonas Lockheed lėktuvas pilnas prikrautas ašarinių bombų ir valdomas drąsaus lakuno Ted Taney atsitolina nuo Pittsburgho ir artinas prie Allegheny kalnų augštumų. Dangus kas kartas vis darosi tamsesnis, žaibai kas kartą dažniau ir dažniau žybčioja, perskrosdami lyg rykštėmis juoduosius debesis, rustusis perkunas kas kartas dažniau ir garsiau bilda lyg sagydamas lakunui: „Nevežk tų ašarinių bombų, grįžk atgal, aš tave nepraleisiu, grįžk atgal, grįžk atgal..." Lakunas nieko nepaiso, leidžiasi visu smarkumu pirmyn ir jau prisiartina prie taip vadinamo Everett kalno augštumos, apie 19 mylių už Bedford, Pa., į rytus. Federalės valdžios miškų darbininkai (C. C. C. stovykloj) matydami raudoną lėktuvą skrendant per žaibų kryžius, tėmija ar kas nenutiks su lėktuvu ir jų akims besekant lėktuvą pamatė, kaip žaibų kryžius žibtelėjo prie lėktuvo sparnų ir rustus perkuno balsas sudundėjo ir pamatė, kad lėktuvo vienas sparnas truko ir lėktuvas su baisiausiu smarkumu krito žemyn ant miško medžių.

Skubinosi jie į nelaimės vietą, tikėdamiesi, kad gal galės pagelbėt sužeistam lakunui... Pribuvę į nelaimės vietą randa tik truvą griuvėsių, ištaškytas ašarinių bombų siuntinys ir jau negyvas lakunas, vos tik su truputį atsidariusiu jo „parašiutu". Matomai lėktuvas su tokiu smarkumu krito žemyn, kad lakunui negelbėjo nė „parašiutas".

Reiškia, perkunas sustabdė siuntinį ašarinių bombų į streiko lauką ir tuomi pagelbėjo streikuojantiems verpinyčių darbininkams. Gaila tik žuvusio lakuno, kuris nebuvo tų bombų siuntinio kaltininku.

Po to nelaimingo atsitiko skaitome Pittsburgho dienraščiuose apie žuvimą lakuno Ted Taney nuo perkuno audrų Allegheny kalnuose, bevežant ašarinių bombų krovinį iš Pittsburgho į Providence del valstijos milicijos. Ir tame pačiame pranešime randame pareiškimą Federal Laboratories, Inc., kad ašarinės bombos buvo siunčiamos ne del naudojimo prieš streikierius, Saylesville, bet tik valstijos milicijai į Providence.

Tačiau kitoje žinioje tuose pačiuose dienraščiuose pranešama iš Providence, R. I., kad valstijos milicija iš Providence yra siunčiama į Saylesville į streiko lauką malšyti „sukilusius" streikierius, kad milicijai yra prisakyta „shoot to kill".

S. Bakanas.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

KAIP REIKIA PIRKT.

Daugelis namų šeimyninkių netiksliai išleidžia savo vyro uždirbtus pinigus, vienok jos jaučiasi pasitenkinusios, nes mano, kad pirkdamos namams reikmenis vis pigiau ir geresnį daiktą nuperka, negu jos kaiminka. Jei vyras yra protingas, tai kad ir mato savo moters kasdienines klaidas, sau iš to nieko nedaro. Bet jei kokis užsispyrėlis, tai iš tokių mažmožių kįla namuose kasdieniniai vaidai. Kiekvienai normalei moteriai namai yra jos brangenybe. Ir kuomet vyras pradeda perdaug kištis į naminius moters reikalus, tuomet prasideda naminiai nesutikimai visai už menkniekius, nes moteris jaučiasi gudri esanti, ką perka, visuomet nuperka geriau, negu kokia kita moteris. Ji kiekvieną pirmadienį skaito laikraščius, vaktuoja skelbiamus išpardavimus ir naudojasi progomis. Žodžiu, ji taupo, o jos vyras jai dar priekaištus daro, kad nemokanti šeimyninkauti, netiksliai mėtanti jo uždarbį.

Namų šeimyninkės gana dažnai susilaukia stuba nuo stubos einančių pardavėjų. Moteris yra bejėgė pasipriešinti pardavėjo specialiai lavintai kalbai, nes jis jau žino išanksto kokį pasipriešinimą sutiks. Lavinti pardavėjai dabar užlaikomi mėsinyčiose, daržovių pardavimo krautuvėse, drapanų krautuvėse, rinkose, vežimais išvažiojamų prekių ir kiekvienoje biznio srityje. Taip kad norint ką nors ir kur nors pirkti, butinai reikalinga buti susipažinusiam su įvairių prekių kainomis ir buti lygiai lavintu, kaip ir pardavėjas, kad jis negalėtų tavęs apgauti, kad visuomet gautum savo pinigų vertės prekėmis.

Lietuvoje augusios kaimietės yra įpratusios iš mažens prie derėjimosi sistemos ir jei negauna nusiderėti, tai jaučiasi brangiai mokančios už prekes. Žydeliai, kurie per tukstančius metų gimę vertelkomis, kurių kraujuje nieko kito nėra, kaip tik biznis, gerai supranta žmonių, ypatingai moterų psychologiją. Delto ir čion, Amerikoje, kur nėra mados besiderėjimo, neretai jie įvedė tokią techniką, kad moterims pataikyti sulig jų jausmų. Daleiskim moteriai reikia tik vieno arbuzo, bet ji pamatė pastatytą kainą: 1 už 10c., arba 3 už 25c., tai ji greičiau perka tris, delto kad pigiau gauna. O kuomet jai reikėjo tik vieno, tai kiti du sugedo ir reikėjo išmesti. Šito moteris nepastebėjo.

Perkant visuomet reikia išanksto sužinoti prekių kainos. Krautuvėse, kur nėra prisegtų prekėms kainų, privalo buti suprantama, kad tos prekės brangesnės, negu kur yra kainos išanksto nustatytos. Delto pirm bent kokio daikto pirkimo, reikia klausti kiek jos kainuoja. Tas pats ir su įvairių darbų atlikimu. Jei tau reikia ką nors pataisyti, visuomet aiškiai privalo buti susikalbėta kiek kainuos tokio darbo atlikimas. Didesnių darbų atlikimui reikalinga padaryti net raštiškos sutartys ir išdėstyti, kokia medžiaga privalo buti naudojama ir į kiek laiko darbas privalo buti atliekamas.

Praeitą pavasarį aš nuėjau į krautuvę nusipirkti skrybėlę. Pardavėja parodė man už $25 panamą. Žinoma, aš tokios brangios skrybėlės savo amžiuje nedėvėjau, nes niekuomet neturėjau tos laimės dėvėti ir kitas brangias drapanas, kad užsidėjus $25 skrybėlę neišrodžius išpuolusiu iš balanso. Vienok nusipirkau daug brangesnę skrybėlę, negu eidams krautuvėn maniau pirkti. Tatai, svarbu turėti išanksto nusistatymą, kiek manai išleisti kokiam pirkiniui ir to laikytis.

Moterys, kurios laikraščiuose skaitydamos įsižiuri į įvairius išpardavimus, gali eiti į tokius nupigintomis kainomis prekių išpardavimus tik tos, kurios tikrai gerai nusimano apie prekes ir supranta jų vertę. Tuomet tik gali pačios suprasti, ar tokios prekės vertos tos kainos, kokia yra išstatyta. Kartais gali nusipirkti reikmenis ir gana pigiai, nes esti ir teisingai vedamų išpardavimų didžiosiose krautuvėse.

Bet geriausiai padaryti taip: jei moteris turi nuolatinius nesmagumus iš vyro pusės pirkinių delei, ji privalo buti diplomatė, privalo pritaikyti tokį momentą, kada jos vyras yra liuosas nuo kitų reikalų ir išsivesti jį turgavietėn. Su jo pritarimu reikmenis pirkdama, nežiurint ar valgiui ar namams ar dėvėjimui, ji vistiek nusipirks tą, ką nori. Tuomet bus išvengta nesusipratimų.

Vyras savo užsiėmime gali šimtus klaidų padaryti viena diena, niekas jam priekaištų nepadarys, nes parėjęs namo jis savo žmonai padarytų klaidų nepasisakys. O moteris padariusi klaidą nuo negudraus vyro visokių priekaištų išgirs.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSTON, PA.
Lietuviai Minės Vilniaus Užgrobimo Sukaktuves.

Burelis lietuvių patriotų sutarė surengti 9 d. spalio Lietuvių Piliečių Kliubo svetainėje, 91 N. Main St., paminėti liudnas lietuvių tautai sukaktuves — Vilniaus užgrobimą per daugelio šimtmečių lietuvių priešus-lenkus.

Paminėjimo programas susidės iš kalbų ir dainų. Užkviesti kalbėtojai: adv. J. S. Lopatto, „Garso" redaktorius M. Zujus ir vietinis klebonas kun. J. Kasakaitis. Šv. Kazimiero parapijos choras sudainuos kelias daineles. Vietiniai Dzimdziai taipgi programe dalyvaus. Įžangos į svetainę nei kolektos nebus.

Pittstono ir apylinkės lietuviai turėtų paremti šį parengimą skaitlingu atsilankymu. Kurie atjaučia tą didelę skriaudą, padarytą lietuvių tautai, turėtų į šį parengimą atsilankyti ir pasirodyti, kad „Mes be Vilniaus nenurimsim".

A. Galinskas.

PITTSBURGH, PA.
Pranešimas Pittsburgho ir Apylinkės Visų Pažiurų Lietuviams.

Džiaugiamės mes, amerikiečiai, džiaugiasi ir visa Lietuva atgavusi laisvę, nepriklausomybę. Bet tasai musų džiaugsmas nėra pilnas, nes Lietuvos širdis, sostinė Vilnius, pavergtas ir atskirtas nuo Lietuvos kuno vos plaka... Kiekvienas tikras Lietuvos sunus ir duktė prisimine pavergimo dieną (spalių 9), nuliusta ir tuo liudėsiu nori bendrai pasidalyti su kitais. Todel netik Lietuvoje, bet ir Amerikoje didesnėse lietuvių kolonijose visų pažvalgų lietuviai susieina bendrai tuo liudėsiu pasidalinti. Kad tokį susiėjimą Pittsburghe padaryti, Lietuvių R. K. Federacijos Pittsburgho apskritys sukvietė visų srovių bendrą susirinkimą rugsėjo 12 d., Šv. Kazimiero mokyklos svetainėje ir išrinkta to Vilniaus užgrobimo dienos paminėjimo prirengimo komisija: Juozas Tamkevičius, kun. V. Sadauskas, Kastas Vaišnoras, Jonas Grebliunas, Juozas Kižis, Antanas Janulevičius, Kaz. Skrabis ir V. Medonis. Tat toji komisija jau uoliai ir darbuojasi, kad atsakančiai prisirengti paminėjimui tos liudėsio dienos. Jau pakviesti žymųs kalbėtojai: kun. J. Misius, p. Petras Pivarunas, kun. V. Sadauskas, Jonas Mažukna ir Juozas Bulevičius. Muzikalės gi dalies programo prirengimas pavesta muzikui V. Medoniui. Jisai taipgi uoliai tuo rupinasi ir dirba.

Vilniaus užgrobimo diena pripuola spalių 9 d., bet patogumo delei bendras tos dienos paminėjimui susiėjimas įvyks sekmadieny, spalių 7 d., lygiai 8 valandą vakare, Lietuvių Piliečių svetainėje, 1723 Jane St., S. S. Pittsburgh, Pa. Tat šiuo visus, kas tik myli tėvynę Lietuvą ir dar nėra išsižadėjęs jos širdies Vilniaus, kviečiame atsilankyti į viršminėtą bendrą paminėjimą Vilniaus užgrobimo dienos. Įžanga veltui. Visi ateikite. Išgirsite gražių dainelių ir pasiklausysite įdomių prakalbų.

Rengimo Komisija.

BINGHAMTON, N. Y.
Ruošamasi Paminėti Spalių 9-tą.

Spalių 13 dieną, š. m., Lietuvių salėje įvyks didelis bankietas paminėjimui spalių 9 dienos — užgrobimo musų sostinės Vilniaus — 14 metų sukaktuvių, kurį rengia Vilniaus V. Są-gos skyrius, ALT. Candaros 64 kp., D. M. R. Birutės, LRKSA. 270 kp., Šv. Jono draugija ir Šv. M. Magdelianos draugija.

Laike vakarienės bus įvairus programas, kuris susidės iš dainų, deklamacijų ir kalbų, pritaikintų tai dienai. Kalbėtojų bus ir iš kitur, kurie nušvies minėtos dienos reikšmę. Tad yra pareiga kiekvieno lietuvio ir lietuvaitės be skirtumo pažiurų ir įsitikinimų atsilankyti į viršnurodytą parengimą ir pareikšti protesto balsą prieš lenkus grobikus ir jų sauvaliavimus bei dar kartą parodyti pasauliui, kad mes norim atgauti tai, kas mums nuo amžių priklauso.

Nors dabar mes su kardu ran koje Vilnių atvaduoti negalime, tai butų tuščias ir netikslus žygis, bet ateis laikas, kada mes galėsime, dabar tik reikia prie to rengtis ir telkti musų jėgas, organizuoti okupuotų kraštų lietuvius, šelpti juos ir jų tautiškas įstaigas, spaudos organus, priaugantį jaunimą, ypatingai moksleivius, idant sudarius skaitlingą eilę vadų inteligentų. Šiame politiškame ir kulturiškame tautos darbe — Vilniaus vadavime — butų galima labai daug prisidėti, jei tik pas mus butų pakankamai norų, patriotingos sąmonės ir idealizmo. Tad gyvendami šioje laisvoje valstybėje, atjauskim savo brolių vargą, ištieskim jiems brolišką paramos ranką, parodykim, kad jų ir musų troškimas išlaisvinti pavergtą Vilnių, atvaduoti Gedimino pilį ir Vytauto karstą ir jiems atnešti laisvės dienas.

Prašome visus Binghamtono ir apylinkės lietuvius imti dalyvumą augščiau pažymėtoj dienoj: susirinkti į Lietuvių svetainę ir paminėti tas gedulu apgaubtas musų visos tautos sukaktuves. Nelaukit paskutinių dienų, užsisakykit vietas išanksto pas rengėjus, kurie eis parduodami bilietus lietuvių stubose.

A. Lepa,
Rengimo Komisijos narys.

CLEVELAND, OHIO.
Trumpos Žinutės.

Girdėjau, kad L. K. Darželio Sąjunga rengia labai šaunų bankietą spalio 28 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėj. Sąjunga darbuojasi, kad tik kogreičiau darželio darbą pavarius tolyn, o tam darbui yra reikalinga finansinė parama; nors miesto valdžia kiek ir prisideda, bet vistiek reikia daug ką ir savo pridėti. Miestas davė žemę, davė ir darbininkus, bet medžiaga reikia sava pirkti tam darželiui įrengti. Tuos gi finansus galime sukelti itktai parengdami visokius pasilinksminimo vakarus. Taigi bankieto komisija rengiasi, kad bankietą padarius kopasekmingiausiu. Kurie atsilankys, visi turės gerus laikus ir tuo pačiu sykiu parems ir tą pradėtą tautišką darbą.

—o—

Mes minėsime Vilniaus užgrobimą spalio 14 dieną. Tai bus didžiausios iškilmės, kokių Clevelande dar nėra buvę. Kadangi tą dieną bus tautininkų suvažiavimas, tai ir programą išpildys nauji talentai. Apie antrą valandą popietų bus iškilmės L. K. Daržely, kur patriotiškas kalbas pasakys geri kalbėtojai, o šeštą valandą vakare bus kalbos ir muzikalis programas Lietuvių Svetainėj. Bus dainininkų iš Chicagos, Yougstown ir gal dar iš New York, nes teko girdėti, kad ir p. Vitaitienė žada daivyauti, o jau apie p. Vitaitienės dainas, tai nėra reikalo nei kalbėti, nes ji yra viena iš geriausių dainininkių. Taipgi bus parinkti kogeriausi kalbėtojai, kurie geraĩ nurodys Vilniaus reikalus. Tai jau nėra nei abejonės, kad visi atsilankys į Lietuvių svetainę spalio 14 d., 6 val. vakare.

—o—

Rugsėjo 15 dieną buvo surengta „card party" ir šokiai Lietuvių Svetainėj. Pelnas buvo skiriamas politiškai agitacijai. Kadangi musų tautietis John De Righter yra jau nominuotas į valstijos seimą ir galutini rinkimai bus lapkričio 5 dieną, tai dabar laikas pasidarbuoti ir pinigai yra reikalingi. Gaila, kad nevisi tam atjaučia.

Jonas Jarus.

NORWOOD, MASS.
Sandaros Kuopų Parengimas.

ALT. Sandaros 33 ir So. Bostono 7 kuopos rengia šį sezoną paskutinį „overkotų pikniką" E. Balčiunienės uky, No. Cery St., Montello, Mass., 7 d. spalio, 1934 metais.

Į šį pikniką suvažiuos Mass. valstijos sandariečiai atsisveikinti su šiuo sezonu, su giruže ir tt. Kuris dalyvis turės įdomiausį „overkotą", tas gaus puikią dovaną atminimui Sandaros jubilėjinių metų. Visi lietuviai esat kviečiami atvažiuoti į šį paskutinį atsisveikinimo pikniką. Valgių nesivežkite iš namų, nes girdėjau, kad čia turės visko užtektinai net iš paties Kauno importuotų valgių. Puikiausias radio orkestras linksmins visus.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.
Minėsim Spalių 9.

V. V. S-gos skyrius rengia prakalbas L. U. Kliube, 12 Vernon St., spalio 7 d., 3 val. po pietų. Tą dieną bus paminėjimas 14 metų sukaktuvių, kai lenkai barbarai užgrobė Vilnių neteisingu budu. Tą dieną atvyks Lietuvos vice-konsulas p. Daužvardis ir pasakys tai dienai pritaikintą prakalbą. P-nas Dirvelis su Aušrelės choru išpildys pritaikintą programą, su dainomis ir kitais veikalais.

Kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame parengime ir suteikti užuojautą savo broliams vilniečiams, kurie skursta ir alksta okupuotoj Lietuvoj. Įžanga 10c. suaugusiems del padengimo išlaidų.

Tad meldžiame visų lietuvių imti dalyvumą šiame parengime.

Rengimo Komisija.

SHREWSBURY, MASS.
Atjautos Parengimas.

Atjautos parengimas įvyks sekmadieny, spalio 21 d., Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Prasidės tuojau popietų ir tęsis iki vėlumai vakaro. Muzikalį programą pagamino orkestras iš aštuonių muzikantų. Bus įvairių gėrimų ir užkandžių. Tikimės, kad visi bus patenkinti šiuo parengimu. Atsilankiusioji publika netik kad linksmai laiką praleis, bet ir sušelps jauną mergelę, kuri jau du metai kaip ligoninėje gydosi.

Visus atsilankyti nuoširdžiai kviečiame.

Komitetas.

DUQUESNE, PA.
Lietuvių Laisvos Kapinės.

Kaip nekuriose kitose lietuvių kolonijose, taip ir šioj yra lietuvių laisvos kapinės. Gaila tik, kad kapinių valdyba niekad apie tai į laikraščius neparašo. Taip esant, išrodo, kad tų kapinių visai nebutų. Šios kapinės, rodos, įsteigtos 1916—1917 metais. Kapinės randasi labai patogioje vietoje, apie dvi mylios nuo Donora, Pa., prie amerikonų kapinių, kurios įsteigtos jau virš šimtas metų. Lietuvių kapinės yra aptvertos ir pastatyta bromas (įeiga) su parašu „Lietuvių Neprigulmingos Laisvos Kapinės". Kapinės taipgi randasi prie gražaus vieškelio, inkorporuotos Westmorland apskrity.

Pirmą sumanymą steigti minimas kapines, rodos, iškėlė Donoros Lietuvių Piliečių Kliubas viename savo susirinkimų ir tame pačiame susirinkime padarė tarimą kapines įsteigti. Kliubas tuojau tam tikslui paaukojo $50.00 iš savo iždo. Tarimą kliubas išpildė, nes į trumpą laiką buvo surasta tinkamas kapinėms žemės sklypas, kuris ir nupirkta. Rodos, kad dar gyvi ir tie darbuotojai, kurie pirmieji pradėjo darbuotis del kapinių įsteigimo. Jais yra: D. Lekavičia ir Jonas Urbonas, kurie ir dabar šioje apylinkėje gyvena. Pirmutinė kapinių valdyba susidėjo iš sekamų: pirm. D. Lekavičia (iš SLA. 92 kp.), iždin. J. Urbonas (iš SLA. 160 kp.), prot. raštin. V. Banionis (iš SLA. 160 kp.), fin. rašt. Kl. Kupris (iš SLA. 197 kp.).

Tai tiek apie šias kapines. Jei kas žino daugiau — lai parašo į laikraščius.

Jurgis Ričkauskas.

EAST ST. LOUIS, ILL.
A. a. Jonas Kaušpėda
(John Kessly)

Šio miesto bei apylinkės lietuviai ir kitų tautų žmonės turėjo labai liudną sekmadienį rugsėjo 16 d., nes tą dieną buvo laidojamas visų mylimas ir gerbiamas a. a. Jonas Kaušpėda, vietinis lietuvių graborius, kuris čia per 27 metus šiuo bizniu užsiiminėjo. Kadangi velionis neatsižvelgė į pažiurų skirtumą ir su visais gražiai sugyveno bei visiems širdingai patarnavo, todel ir buvo visų gerbiamas ir mylimas. Prie to, velionis buvo linksmo budo ir visuomet lankydavosi į visokius parengimus, nepaisant kas juos rengtų. Taipgi jis priklausė prie 11 draugysčių. A. a. Jonas daug sykių ištiesė savo pagelbos ranką pavargėliams ir nelaimėn patekusiems. Jam pasimirus, vietiniai lietuviai neteko geraširdžio žmogaus, ką liudija ir laidotuvių diena, kuomet laidotuvėse dalyvavo apie dešimts tukstančių žmonių.

Mirties priežastis neištirta. Buvo 50 metų amžiaus. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Gedulingas mišias laikė aštuoni kunigai.

A. a. Jonas Kaušpėda paėjo iš Anykščių, Utėnos apskr. Į Ameriką atvyko 1903 m. Graboriauti pradėjo 1906 m. Apsivedė su Agnieška Gaideliute 1908 m. Išauklėjo keturis sunus ir vieną dukterį. Vienas sunus, Volteris, mokosi advokaturos. Visi vaikai gerai kalba lietuviškai. Velionis nuliudime paliko ir kitų giminių.

Lai buna jam lengva šios šalies šaltoji žemelė.

Vl. Domaševičius.

SO. MILWAUKEE, WIS.
Įspudžiai iš Sandariečių Pikiniko.

Rugsėjo 23 d. Sandaros 35 kp. iš Racine, Wis., S. Mockaus parke, suruošė rudedinį pikniką, kuriame dalyvavo gana skaitlingai publikos iš kaimyninių miestų, kaip iš Milwaukee, So. Milwaukee, Kenosha ir Racine, buvo svečių net iš Chicagos. Susirinkusiuose matėsi geras upas.

Kiek teko nugirsti, tai susirinkusioji publika daugiausiai diskusavo leit. F. Vaitkaus antro transatlantinio skridimo atidėjimą sekantiems metams. Wisconsino lietuviai labai nepatenkinti atidėjimu skridimo kitai vasarai.

Šiame piknike buvo renkamas jaunikaitis gražuolis. Mat pereitam Sandaros piknike išrinkta gražuolė panelė — racinietė. Dabar garbė teko kenošiečiams, nes p. Juozas Kasputis, SLA. 212 kuopos protokolų sekretorius, gražuolio vyro titulą laimėjo. Laimėtojui suteikta atatinkama dovana.

Buvo pasakyta trumpų prakalbų. Kalbėjo p. M. Kasparaitis iš Racine, Wis. ir „Sandaros" redaktorius p. M. Vaidyla iš Chicago, Ill., kuris labai gražiai įvertino Wisconsino lietuvių visuomeninį darbštumą ir gražiai suruošiamus parengimus. Taipgi p. Vaidyla pasižadėjo ateityje kooperuoti su Wisconsino lietuvių visuomeniniu veikimu.

Piknikas buvo labai jaukus ir visi atsilankiusieji pikniku pilnai patenkinti. Šio piknko rengėjai užsitarnauja pagyrimo.

B. Pukis.

HARTFORD, CONN.
Rimtai Minės Vilniaus Gedulo Dieną.

Vietos lietuvių 8 draugijos ir parapija, palaikančios VVS. skyrių, rimtai ruošiasi minėti Vilniaus Gedulo Dieną. VVS. sk. komiteto nariai pranešė, kad iškilmių programas susidės iš prakalbų ir koncerto. Koncertinę programo dalį išpildys Šv. Cicilijos parap. choras ir vietos ukrainiečių choras, taipgi lietuvių ir ukrainiečių solistai.

Principiniu kalbėtoju bus žymus Amerikos lietuvių juristas adv. Antanas O. Šalna iš Bostono; greta jo J. V. Amerikos Kongreso narys kongr. Herman P. Kopplemann, vietiniai: Dr. M. Mikolainis, Dr. J. J. Boucher ir kleb. kun. J. Ambotas.

Svarbiausiu VVS. skyriaus komiteto tikslu yra minint Vilniaus Gedulo Dieną, tai paleisti politiškos propagandos Vilniaus atžvilgiu, kitais žodžiais sakant, dar kartą išdėstyti Vilniaus problemą politiniu ir ekonominiu atžvilgiais, parodyti amerikonams, kad Vilnius neatskiriamas nuo Lietuvos. Tuo tikslu angų kalba kalbės abu principiniai kalbėtojai: gerb. adv. A. O. Šalna ir kongr. H. P. Kopplemann, kad vietos amerikonų spauda galėtų pasinaudoti jų kalbomis ir savo skiltis užpildyti.

Tikimasi, kad miesto burmistras, pulk. J. W. Beach taipgi dalyvaus. Žodžiu, vietos VVS. skyriaus nariai pirmu kartu taip rimtai rengiasi prie masinio susirinkimo Vlniaus Gedulo Dienos paminėjimui. Geistina, kad lietuviai skaitlingai dalyvautų iškilmėse.

K-to Narys C.

MANCHESTER, CONN.
Vardai Draugijų ir Žmonių, Kurie Aukojo Antrąjai Lituanicai.

LRKSA. 216 kp., SLA. 207 kp. ir Manchesterio Lietuvių Bendrovė po $5.00; J. Petrauskas, A. Brazauskas, MSRKA. 57 kp., C. Paulauskas, A. Mačiunas po $2.00; J. Krauzaitis ir J. Gudžiunas po $1.00; H. Kliukinskienė, T. Tamošaitis, A. Tvaronaitis, A. Mankelevičius, L. Melieška ir F. Lemežis po 50c.; J. Bokas, Hillie Brazauskas, C. Rashimas, V. Zorskis, J. Venslovas, A. Zorskis, A. Giraitis, S. Waichiaski, K. Abraitis, J. Krajauskas, V. Raudonis, P. Jesionis, A. Balčiunas, A. Balčiunas, Jr., A. Blužas, Alice Petronis, F. Muzikevičius, M. Inčius, J. Bujavičius, P. Žakievič, K. Augustinaitis, J. Mozuras, J. Bastis, C. Kibart, S. Lukas, K. Žukauskas, A. Bujavičius, A. Andrulaitis, J. Kuzas, A. Šilkauskas, V. Gudžiunienė, A. Blužas, J. Katkauskas, V. Abraitis, M. Laurins, J. Valentavičius, Kaz. Sakalauskas, Mrs. George & Mitchel, K. Žilinskas, A. Sokas, A. Palažejienė, M. Krikščiuniutė, T. Kovas, O. Olijošienė, F. Kvašis, Ona ir Kaz. Zikai, J. Lobikis, V. Jurgelevičius, J. Tamošaitis, H. Jurgelevičienė, P. Rowe, Leo Rowe, George Rowe, Alice Rowe, B. Pinkus, B. Roman, Mrs. Kaminski, F. Makulis, J. V. Kaminskas, S. Alcavage, F. Kibart, J. M. Vilkelis, J. P. Mitkus, A. Užupis, P. Ambrasas, M. Ignatavičienė, Mrs. Matulevičienė, Vytautas Birutis, F. Sodonis, K. Buikauskas, K. Karpuškienė, A. V. Rudys, V. Slurpa, J. J. Goba, J. Rugienius, A. Vaičiukevičia, A. Plaga, A. Petronis, K. Andrušienė, A. Batisienė, H. Mirz po 25c.; J. Vilahmokas 30c.

Viso suringta $51.05. Pasiuntimas pinigų 18c., auka Antrąjai Lituanicai $50.87.

Aukų rinkėjai: J. Brazauskas (daugiausia surinko), P. Ambrasas, A. Birieta, J. Giraitis, J. V. Kaminskas, K. Karpuskienė ir J. Petrauskas.

Visiems aukų rinkėjams ir aukautojams komitetas taria širdingą ačiu.

Pirm. **P. Ambrasas,**
Rašt. **A. Birieta,**
Iždin. **J. Brazauskas.**

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios Knygos:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt. ---------- $1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ---------- 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ---------- 20c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ---------- 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai ---------- 20c.
Kas iš Kur Pareina? ---------- 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ---------- 15c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ---------- 40c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu — pusl. 102 ---------- 35c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ---------- 15c.
Namų ir Ypatos Hygiena, 31 pusl. ---------- .10
Nuo Degtinės (Komedija), 19 pusl. ---------- .10
Petras Žemaitis, 69 pusl. ---------- .15
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ---------- 10c.
Rutvilė (Tragedija), 151 pusl. ---------- .40
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais ---------- 2.00

Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.

—o—

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Aisopo Pasakos, 346 pusl. ---------- $1.25
Alenutė — Perstatymas Dviejuose Aktuose Trijuose Paveiksluose ---------- .25
Aras, Kvartetas ---------- .40
Susiprato (Tragi-Komedija) pusl. 64 ---------- 20c.
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai), 103 pusl. ---------- .50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. ---------- 3.00
Iš musų kovų ir žygių, 59 pusl. ---------- .15
Kražių Ckerdynė, 77 pusl. ---------- .15
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama .40
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258 ---------- 1.00
Valgių Gaminimas ir Namų Prižiurėjimas 173 pusl. ---------- $1.00
Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells), 292 pusl. ---------- $2.25
Vaikų Darbymečiui — pirmamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Beletristika ir gamta), pusl. 400 ---------- 1.00
Vaikų Darbymečiui — Antroji Dalis (Gimtinės mokslui), pusl. 314 ---------- 1.00
Vaikų Darbymečiui — Trečiamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Krašto mokslas ir kiek geografijos), pusl. 280 1.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), puslapių 392 ---------- 2.25
Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) ---------- 4.00

—o—

MIKO PETRAUSKO.

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.:

Eglė (Žalčių Karalienė) ---------- 10.00
Kanklės 1920 Metų ---------- 2.00
Pasaka (Dramatiška Daina) ---------- .80
Žalčio ir Gulbės Dievaičio duetas ---------- .75

—o—

ANTANO BAČIULIO.

Oi, Dainos (solo arba duetui) ---------- .50
Piemenėlis (Duetas) ---------- .50
Lietuva (solo balsui, smuikui ir pianui) -- 1.00
Meilė (Love) (Solo balsui, smuikui ir pianui) ---------- 1.00
Artojas (solo žemam bailsui ir pianui) ---------- .75
O, Laisve (Mišram kvartetui arba chorui) ---------- .50
Jonas ir Sijonas ir Suktinis (solo balsui ir pianui) ---------- .75
Audra prieš dieną (solo) ---------- 1.00
Žvaigždutė ir Aušta rytas (solo ir duetas) -- .75
Nokturnas (Duetas Bassui ir Sopranui) -- 1.25
Myliu (Mišram kvartetui arba chorui) ---------- .75
Ko vėjai pučia (Keturiems balsams ir pianui) ---------- .50

Reikalaudami augščiau minėtų knygų, rašykite sekančiai:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

RUOŠIAMAS IŠKILMINGAS VILNIAUS GEDULO DIENOS MINĖJIMAS.

Bendrai visos Brooklyno lietuvių tautinės ir katalikiškos draugijos rengia iškilmingą Vilniaus Gedulo Dienos paminėjimą antradieny, spalių 9 d., Panelės Šv. Apreiškimo parapijos salėje, Havemeyer ir N. 5-th Sts., Brooklyne. Programas prasidės 7:30 val. vakare.

Kalbės J. Antanavičius, S. E. Vitaitis, kun. Balkunas, Dr. B. K. Vencius ir kun. N. Pakalnis. Pirmininkaus p. Krušinskas. Taipgi dainuos parapijos choras p. Jankaus vadovaujamas. Įžanga visiems dykai.

Šio reikšmingo parengimo programas bus įvairus ir įdomus. Kiekvieno lietuvio pareiga atsilankyti į šį parengimą. Kam brangus Vilnius, kas trokšta, kad amžinoji Lietuvos sostinė kuogreičiausiai butų sugrąžinta Lietuvai, kiekvienas privalo atsilankyti į Vilniaus Gedulo Dienos paminėjimą ir prisidėti savo balsu prie pareiškimo visam pasauliui, kad mes be Vilniaus nenurimsim, kad visu pasirįžimu sieksime Vilniaus atvadavimo iš po Varšavos jungo, kad visomis išgalėmis kovosime prieš lenkų barbariškus žygius Vilnijoje, kuriais jie stengiasi pasmaugti lietuvybės dvasią. Susirinkime visi ir galingu balsu pareikškime protestą prieš musų brolių kankinimą Vilniaus krašte, prieš trukdymą ir smaugimą jų švietimosi ir auklėjimosi lietuvių kalboje ir dvasioje. Užtikrinkime Vilniaus krašto ir visos Okupuotos Lietuvos lietuviams, kad mes su jais, kad mes remiame ir remsime jų sunkias kovas su lietuvybės priešais, kad mes didžiausiu pasirįžimu siekiame Vilniaus atvadavimo. Kiekvienas tikras lietuvis atlikime šias savo pareigas sulig Vilniaus vadavimo bent Vilniaus užgrobimo sukakties dienoje.

Aš Tikrai Busiu.

RUOŠIASI BASKETBOLO TURNAMENTUI.

Brooklyno Liths basketbolo jauktas rengiasi įvykinti dar pereitais metais jų planuotą basketbolo turnamentą. Kad padarius šį turnamentą pilnai sekmingu turi dalyvauti kuodaugiausiai lietuvių basketbolo jauktų. Todel Brooklyno Liths jaukto reikalų vedėjas prašo visų lietuvių basketbolo jauktų, norinčių dalyvauti turnamente, neatidėliojant parašyti jam šiuo adresu: Brooklyn Liths, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. Lietuviai sportininkai turėtų stengtis parodyti, kad ir jie moka rengti organizuotus ir sekmingus sporto turnamentus.

Reporteris Kaukšt.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Rugsėjo 26 d. apsilankė „Tėvynės" Redakcijoj buvusis SLA. Iždo Globėjas p. J. Januškevičius Jr., kuris nesenai sugrįžo iš Lietuvos visą vasarą tenai praleidęs. Savo kelione į Lietuvą ir buvimu Lietuvoje p. Januškevičius yra pilnai patenkintas. Be nufilmavimo daugelio įdomių Lietuvos gyvenimo įvykių, šiemet pavyko p. Januškevičiui kiek daugiau paveikslų nutraukti ir Okupuotoje Lietuvoje. Jis plačiai važinėjo po Okupuotą Lietuvą, aplankydamas Vilnių, Švenčionis, Gardiną, Suvalkus, Seinus ir kitas žymesnes vietas. Buvo lenkų areštuotas kaipo filmininkas, tačiau didelių nesmagumų neturėjęs del to arešto.

Šiemet taip pat p. Januškevičius rodys Amerikos lietuvių kolonijose parsivežtus naujausius Lietuvos gyvenimo judomus paveikslus. Kartu jis pasilieka Scandinavų Amerikos Linijos tarnyboje kaipo šios linijos lietuvių skyriaus vedėjas.

ĮVAIRŲS PARENGIMAI.

Gražus Vaidinimas P. Bajoro parašytos dramos „Motina" įvyksta sekamą sekmadienį, spalių 7 d., Labor Lyceum salėje, 959 Willoughby Ave., Brooklyne. Spektaklio rengėju yra S. L. A. narys ir Lietuvių Radio Valandos iš WMBQ stoties vedėjas p. V. Matusevičius. Vaidinime dalyvauja gabios scenos jėgos. Programas prasidės 4 val. po pietų, šokiai nuo 8 val. vakare. Patartina visiems atsilankyti į šį spektaklį ir pamatyti gražų veikalą „Motina".

Beje, p-as Matusevičius specialį lietuvišką programą duos šį šeštadienį, spalių 6 d., 11:30 val. po pietų, iš stoties WWRL, 1500 kilocycles.

—o—

Didelis Parengimas įvairiu programu įvyks sekamą sekmadienį, spalių 7 d., Klasčiaus Clinton salėje, Maspethe. Bus koncertas, basketbolo rungtynės ir šokiai. Koncertas prasidės 4 val. po pietų, šokiai 7:30 val. vakare. Rengia SLA. narys ir šeštadienių rytais radio programo iš WMBQ stoties palaikytojas p. J. Ginkus.

—o—

Gražų Spektaklį įvairiu programu ruošia p. K. B. Kriaučiunas sekmadienį, lapkričio 4 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne. Bus įvairus koncertinis programas ir bus suvaidinta įdomi drama.

—o—

Jubilėjinis Bankietas ALT. Sandaros 20 metų sukaktuvių paminėjimui ruošiamas sekmadienį, lapkričio 18 d., Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, Brooklyne. Bus teikiama skani vakarienė, kalbų ir dainų programas ir po to bus šokiai. Įžanga tik $1.00 asmeniui.

—o—

Didysis „Vienybės" Koncertas įvyks sekmadienį, lapkričio 25 d., Arcadia Hall, Brooklyne. Be kitų įdomybių rengiama vaidinti pirmu kartu lietuvių kalboje graži operetė „Gražioji Galatė".

LIETUS PAKENKĖ PIKNIKUI.

Pereitą šeštadienį įvykęs „Vienybės" piknikas Felmano Parke, Maspethe, buvo neskaitlingai publikos atlankytas. Mat iki popiečio lietus pylė kaip iš viedro ir vėliaus iki vėlaus vakaro vis protarpiais lynojo. Tokiam ore niekas nenori iš namų išeiti ir todel nenuostabu, kad publikos neskaitlingai atsilankė į šį pikniką. Visi rugsėjo mėnesio šeštadieniai buvo lietingi ir todel nemaža pakenkė parengimams.

Tačiau kurie atvyko į pikniką visi smagiai pasilinksmino ir pasišoko prie puikios p. Jezavito radio orkestros. Vis tik i šį „Vienybės" pikniką svečių buvo atvykusių net iš Long Island ir New Jersey.

Piknike Buvęs.

SEKMINGAS KONCERTAS.

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 30 d., įvyko p-lės K. Menkel rengiamas operinių dainų koncertas. Koncertas pavyko gerai, kas buvo galima pastebėti iš publikos pasitenkinimo. Publikos buvo pilna didžiulė Labor Lyceum svetainė.

Apart rengėjos, p-lės Menkeliuniutės, kuri sudainavo rinkinį lietuvių liaudies dainų, dainavo ir p-lė V. Tamkiutė, Liona Basaly, S. Kažameika ir A. Višniauskas. Publika buvo ypatingai patenkinta p-lės V. Waluk pirmu pasirodymu kaipo talentingos, gerai išlavintos pianistės. Pažymėtinai gerai pavyko sudainavimas operinių ištraukų, kurias didžiumoje atliko svetimi dainininkai ir duetai, kuriuose dalyvavo p-lė Menkeliuniutė.

Reporteris X.

„BIRUTĖS" CHORAS.

Mėnesis atgal prie WMBQ Lietuvių Radio Valandos, kuriai vadovauja p. V. Matusevičius ir kuri palaiko lietuvių kalbos mokyklėlę, susiorganizavo jaunų lietuvaičių — nuo 13 iki 18 metų amžiaus — choras ir pasirinko vardą „Birutė". Choras dar jaunas, bet jau turi arti 40 jaunų ir energingų narių. Dainavimo šį chorą moko jaunuolis p. V. Bukšnaitis. Pirmas šio choro pasirodymas bus spalio 7 d., Labor Lyceum Svetainėje, kuomet bus vaidinama didelis veikalas, P. Bajoro parašyta keturių veiksmų drama „Motina". Visos choristės bus pasirengę tautiškuose rubuose.

Beje, prie šio choro gali priklausyti ir tos, viršminėto amžiaus, lietuvaitės, kurios lietuvių kalbos mokyklos ir nelanko. Motinoms, mylinčioms matyti savo jaunas dukreles tautiniai besiauklėjant, patartina savo jaunuoles į šį chorą prirašyti.

Rep.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS.

Ketvirtadienį, spalių 4, 9 val. vakare, iš stoties WMBQ lietuvišką programą išpildys p-lė Menkeliunaitė ir p-lė Tamkiutė dainuos duetu ir solo. Dainuos p. Kažemėkas, p. Dulkė; skambins pp. Vedegys ir Bekeris. Gros p. Avižonio orkestras.

Šeštadienį, prasidės ryte nuo 9:45 ir tęsis iki 11 val. Dainuos p-lė Alena Sadauskaitė, p-lė Tamkiutė ir jos vedamas „Birutės" jaunuolių radio choras, p. Dulkė solo ir jo vedamo Karalienės Angelų parapijos didžiulio choro solistės ir duetistai. J. Avižonio orkestras gros įvairius muzikos kurinius.

Rengėjas.

KARIAI RENGIASI SEIMUI.

Antras Lietuvių Legiono Seimas įvyks vietos Dariaus-Girėno posto Nr. 1 bute, 262-A Humboldt St., Brooklyn, š. m. lapkričio 18 d., 1 val. po pietų. Seimo proga įvyks vėliavų iškilmingas įteikimas. Postas pasirodys naujose uniformose, kurios jau siuvamos.

Seiman laukiama atskrendant iš Chicagos lakuno Ant. Kielos su gusarų puskarin. V. Rekum ir 3-čio D. L. K. Vytauto Posto atstovais. Dalyvaus ir kapit. P. Jurgėla. Laukiama atskrendant ir Lietuvos aviacijos leit. Severino Sabo. Iš Bostono atvyks garsus raitų žvalgų viršila Vladas Balčas, vienas narsiausių Lietuvos savanorių (Amerikoje gimęs) ir Vyties Kryžiaus su kardais didvyris. Taipgi gal dalyvaus vyr. leit. A. O. Šalna, vyr. leit. F. J. Bagočius, leit. J. J. Romanas, kapit. Dr. Pr. Puskunigis. Iš Scranton, Pa. laukiama K. Šiaučiuno, kuris grįžęs iš karo lauko Francijoje nuvyko Lietuvos ginti. Iš Baltimore laukiama adv. N. Rastenio, kapit. Dr. J. A. Ručnio ir kitų. Taipgi jau susidarė rimtas karo vyrų burys.

Postui talkon ateina ir lietuvaitės, kurios rugs. 27 d. vakare Posto bute sudarė moterų rėmėjų burį. (Ladies Auxiliary). Iniciotyvos pasiėmė p-lės E. Bartkaitė, S. Jurevičiutė, ponios Kasmočienė, Briedienė, Jurgėlienė, Povilanskienė, Jovaišienė ir Smitruvienė.

Postas deda pastangų org-jon sutelkti daugiau vietos lietuvių veteranų. Legiono reikalais prašoma susirašinėti su adjutantu K. P. Jurgėla, 1453 Prospect Pl., Brooklyn, N. Y.

K. R. J.

STEIGS NAUJĄ SPORTUI ARENĄ.

Parkų komisionierius Robert Moses paprašė New Yorko miesto Pataisos Departamento, kurio žinioje yra kalėjimai ir kitos panašios institucijos, užleisti Parkų Departamentui 35 akrus Welfare saloje, kurioje dabar yra kalėjimas ir pataisos namas, bei beprotnamis. Mat baigiama įrengti didesnės ir moderniškos patalpos kaliniams ir bepročiams Riker saloje ir pradžioje sekamų metų bus persikraustoma į naujas patalpas, Welfare salą paliekant tuščiais namais. Kadangi arti New Yorko nėra atliekamos žemės įsteigimui miesto gyventojų žaislams tinkamų vietų, tai komisionierius Moses nori paimti Welfare saloj 35 akrus žemės ir čia padaryti įvairaus sporto žaidimams vietą, kaip basebolui, footbolui ir kitokio sporto žaislams. Jei pavyks šią vietą gauti Parkų Departamento reikalams, tai dabar esančio kalėjimo vieta bus paversta sporto žaidimams ir darbas tuojaus bus pradėtas.

DIDĖJA MIESTO IŠLAIDŲ BIUDŽETAS.

Piliečių Biudžeto Komisijos pirmininkas p. P. Grimm paskelbė pasargą New Yorko miesto gyventojams, kad miesto administracijos departamentų pateikti planai išlaidoms padidina net $36,664,553 sekamų 1935 metų miesto biudžetą palyginus su šių metų biudžetu, kurį priėmė buvusi Tammany Hall kontrolėje miesto administracija. Sulig patiektų miesto administracijos išlaikymui išlaidų sekamų metų biudžetas siekia $587,694,335. Tokį nepateisinamą miesto išlaidų didėjimą p. Grimm visu griežtumu smerkia ir ragina piliečius stoti kovon prieš tai.

Tokis miesto administracijos departamentų pareikalavimas didesnių sumų išlaidoms nustebino ir patį majorą La Guardia. Iš 155 departamentų tik 29 departamentai reikalauja mažesnių išlaidų sumų, negu šiais metais jiems skirta. Tačiau kiti departamentai žymiai didesnių sumų išlaidoms reikalauja. Tame pačiame pranešime tikrinama, kad majoras La Guardia rengiasi žymiai apkapoti jo administracijos departamentų reikalaujamas išlaidoms sumas. Tikrinama, kad 1935 metų biudžetas, jei nebus mažesnis už šių metų biudžetą, tai nebus nei didesnis.

Iš Lietuvos

PRASIDĖJO LIETUVOS DANIJOS PREKYBOS DERYBOS.

Kopenhagoj prasidėjo Lietuvos Danijos prekybos derybos. Lietuvą atstovauja musų pasiuntinys Skandinavijos valstybėse ministeris Savickis, be to, iš Kauno ten nuvažiavo prek. depart. dir. p. Norkaitis ir užs. reik. min. ekon. dep. dir. p. St. Kuzminskas.

PRIGĖRĖ RAŠYTOJAS.

Rugsėjo 8 dienos rytą maudydamasis Nemune ties Kaunu nuskendo jau pagarsėjęs Lietuvos rašytojas Romas Striupas. Anksčiau velionis tarnavo vidaus reikalų ministerijoje, bet paskutiniuoju metu gavo pensiją ir užsiėmė tik literaturos darbu. Jisai yra parašęs keletą knygų, kuriose skelbė teisingumo ir žmoniškumo idėjas.

LIETUVIŲ KONGRESAS.

1935 metais Kaune bus viso pasaulio lietuvių kongresas. Į jį iš visur žada suvažiuoti daug lietuvių. Dabar iš Vokietijos gauta žinių, kad tenykštis lietuvis Adomaitis apie 1,500 kilometrų į Kauną žada vykti dviračiu ir pėsčias. Jis butinai nori dalyvauti kongrese.

VOKIEČIAI NELEIDO VIDUNUI ATVAŽIUOTI.

„Sekmadienis" patyrė, kad rašytojas Vydunas, turėjęs dalyvauti Tautos Vado sukaktuvių iškilmėse, negalėjo atvykti į Kauną, nes vokiečiai uždraudė jam išvažiuoti iš Tilžės, kur jis nuolatos gyvena.

ANGLŲ DELEGACIJA KAUNE.

Lapkričio mėn. į Kauną atvyko anglų prekybos delegacija iš 20 žmonių.

ŽILIUI SUMAŽINO BAUSMĘ.

Apeliaciniai rumai sumažino Olšausko užmušėjui žiliui bausmę nuo 10 iki 8 metų.

Paskutiniuoju laiku Lietuvą labai daug lanko užsienio žurnalistai. Dabar čia vieši Čekoslovakijos, Olandijos, Belgijos, Šveicarijos ir kitų kraštų didžiausių laikraščių bendradarbiai. Kai kurie jų Lietuvoje apsigyveno ilgesniam laikui ir čia mokosi lietuvių kalbos. Jie savo laikraščiuose daug ir gražiai rašo apie Lietuvą, visur pažymėdami visapusišką Lietuvos pažangą. Lig šiol tiek daug užsienio žurnalistų Lietuvoje dar nebuvo lankęsi.

Kuopu Susirinkimai

Lawrence, Mass. SLA. 41 kuopos susirinkimai bus laikomi kaip ir kitais metais praleidus vasarą pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio. Sekamas susirinkimas įvyks spalio 7 d., 1 val. popiet, Lietuvių Kliubo svetainėj, 41 Barkley St. Visi nariai malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų apkalbėti. Taipgi neužmirškite užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 41 kuopos.

P. Baumila — sekr.

Mt. Carmel, Pa. SLA. 52 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 2 val. popiet, Augusto Pajaujo svetainėj. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 52 kuopos.

J. Paskevičius — sekr.

Inkerman, Pa. SLA. 79 kuopos susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 2 valandą popiet, paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 79 kuopos.

Ona Žiurienė — sekr.

Akron, Ohio. SLA. 198 kuopos susirinkimas įvyks spalio 14 d., permainytu laiku, vietoj 10 val. ryte. Dabar susirinkimai per visą žiemą bus, laikomi 1 val. popiet. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir išklausyti raportus įvairių komisijų, nes rugsėjo 9 d. susirinkime kuopa padarė tarimą, kad nariai butinai turi lankyti susirinkimus.

V. T. Neverauskas — organ.

New Britain, Conn. SLA. 34 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 11 d., 8 val. vakare, Lietuvių svetainėj, 354 Park St. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir apkalbėti bėgančius reikalus. Taipgi pasistengkite įsigyti vakarienės tikietus, kuri įvyks lapkričio 29 d., Lietuvių svetainėj.

Petras P. Pilipauskas.

Shenandoah, Pa. SLA. 303 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 d., 1 val. popiet, paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 303 kuopos.

J. Šimanskis — sekr.

Shenandoah, Pa. SLA. 23 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 7 d. spalio, 2 valandą popiet, Eagan's salėje. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi nepamirškite atsivesti savo draugus bei pažįstamus prirašyti prie SLA. 23 kuopos. Užsimokėkite užvilktas mokestis.

J. K. Urbonas — sekr.

Sunderland, Mass. SLA. 37 kuopos susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 1 valandą popiet, pas A. Kazlauską. Malonėkite visi susirinkti, nes turime svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 37 kuopos. Neužmirškite užsimokėti mėnesines mokestis.

B. Pilvelienė — sekr.

Mt. Grennwood, Ill. SLA. 178 kp. susirinkimas įvyks 7 d. spalio, paprastu laiku ir paprastoj svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 178 kuopos.

B. Valantinas — pirm.

Sebastopol, Pa. SLA. 203 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 7 d. spalio, paprastu laiku ir paprastoj svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Taipgi turime svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 203 kuopos.

J. Galinskas — sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 7 d. spalio, K. of C. svetainėj, paprastu laiku. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

A. Ramanauskas — sekr.

Sweet Valley, Pa. SLA. 291 kuopos susirinkimas įvyks 14 dieną spalio, 10 valandą ryte, pas Lizdus. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 291 kuopos.

Ona Pajaujienė — sekr.

KLAUSKITE KATALOGO

Sieninių Kalendorių 1935

Lietuviški, religiški ir kitoki. Labai gražus del savęs arba Lietuvon pasiųsti.

Jonas Kerdiejus,
652 Broadway, So. Boston, Mass.

Nauja Galia Nusilpusiems Organams

NUGA-TONE stimuliuoja nusilpusius organus. Tai puikus pilvui tonikas geriąs apetitą ir padedąs malimui. Skatina plaukimą syvų pilve ir žarnose. Vidurių judėjimas pasiliuosuoja. NUGA-TONE veikmė į širdį iššaukia didesnę energiją jos įvairioms funkcijoms. Sveikstant po sunkios ligos, tai yra stebėtinas tonikas. Imkit NUGA-TONE šiandien. Persitikrinkite šio toniko Nauja galia. Mėnesio trytmentas tik už Vieną Dolerį. Pasekos garantuotos arba pinigai grąžinama. Parduoda visi aptiekoriai.

Nuo užkietėjimo imkit—UGA-SOL — Idealų Liuosuotoją vidurių 25c. ir 50 centų.

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas, per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų naujas laivas „MARIEHOLM" kelionės laikas 24 valandos.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO
Kungsholm ----- Spalio 25
Gripsholm ----- Spalio 30
Drottningholm Lapkričio 17
Gripsholm Gruodžio ---- 8

Kreipkitės į vietinį agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Str., New York, N. Y.

Nauja Knyga

„An Excursion to Lithuania" yra tai nauja knyga anglų kalboje. Ji yra užgirta p. B. K. Balučio, Lietuvos Ministerio Amerikoje. „The New York Times'", „Tėvynė" ir „Dirva" šią knygą taipgi labai pagyrė. Knyga turi 308 pusl.; 38 tikrų paveikslų; dviejų dvilypių puslapių Lietuvos žemėlapis; atspausdinta ant geros popieros, gražiai apdaryta, viršelis apdengtas lietuviškomis spalvomis. Šita knyga jums reikalinga del jusų kudikių, kurie apie Lietuvą žino mažai arba nieko. Gavę $3.00 mes jums šią knygą atsiųsime. Imant didesnį skaičių, kainos mažesnės. Jusų pinigai bus gerai įvestuoti, nes knyga yra mokslinio pobudžio ir suteikia malonaus pasiskaitymo.

HUDSON BAY PRESS
Dept. N-12,
280 Madison Avenue,
New York, N. Y.

REIKALINGI AGENTAI. — Rašykite mums, atsiklausdami apie 100% uždarbio planą.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

Naujas "Aušros" Knygyno Katalogas

Tik ką naujai išėjo iš spaudos „Aušros" Knygyno Katalogas — jame talpinama net šešių šimtų knygų sąrašas bei pavadinimai. Amerikos lietuviai, neabejotina, ras jame daug gerų ir naudingų knygų pasiskaitymui.

Reikalaujantiems katalogas bus prisiųstas dykai, kreipkitės sekamu adresu:

„AUŠROS" KNYGYNAS,
3653 So. Halsted Setreet, Chicago, Illinois.

$1.00 SANDAROS Jubilėjinė Dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį „Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. „Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metų.

Vardas-pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.